

شهدای محرم

نگارنده: مهدی امین جعفری

Email: ravanshenasiha@yahoo.com

مقدمه:

به علت پیچیدگی زیاد صنعت هوایی و کمبود دانش فنی ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگرد در ایران و وجود تحریمهای گسترده صنعت هوایی که امکان خرید قطعات و نوسازی هواپیما و بالگرد را دشوار کرده است؛ آمار سوانح هوایی ایران نسبت به کشورهای دیگر بیشتر شده است.

گرچه این تحریمها همواره گریبانگیر صنعت هوایی کشور بوده است؛ اما با توجه به پشتکار فراوان پرسنل «نگهداری و تعمیرات» که از زمینگیر شدن هواپیماها و بالگردها جلوگیری می کنند و همچنین مهارت خلبانهای ایرانی در کنترل و فرود هواپیماهای دارای نقص فنی، مرگبار بودن این سوانح کاهش یافته است.

این کتاب به نحوه شهادت و زندگینامه تعدادی از خلبانان تیزپرواز نیروی هوایی و جان برکفان هوانیروز اشاره می کند که به علت تحریمهای گسترده صنعت هوایی، با تقدیم جان خود، متحمل بیشترین آسیبها شدند؛ ولی کمتر در موردشان سخنی به میان آمده است.

با توجه به عدم دسترسی نگارنده به منابع و اطلاعات موثق، تنها به بازنشر اخبار مندرج در سایتهای اینترنتی اکتفا شده است. در نتیجه، این کتاب فاقد اعتبار لازم برای صحت و درستی مطالب نگارش شده است.

فصل اول:

شرح سوانح

F-4E هواپیمای ۱۳۹۲/۰۷/۰۱

صبح دوشنبه ۱۳۹۲/۰۷/۰۱ شهید سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی به همراه سروان خلبان مسعود سلیمی نژاد جهت انجام مأموریت آموزشی پس از ۲ ساعت پرواز بر فراز خلیج فارس و اطرافش برای فرود آماده شدند. هواپیمای F-4E (فانتوم) دچار نقص فنی بود و مشکل هیدرولیک داشت و هواپیما ۳ بار از باند ۳۱ چپ فرودگاه پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر خارج شده و هر بار شهید رضایی با مهارت بالا هواپیما را روی باند باز می گرداند. اما به دلیل افتادن هواپیما درون چاله کنار باند و ترکیدن لاستیک و شکستن اهرمی که چرخ را نگه می دارد؛ هواپیما به دور خود چرخید و تلاش شهید رضایی برای کنترل هواپیما ناکام ماند. بعد از این اتفاق، هنگامی که هواپیما در حال برخورد با تپه خاکی کنار باند بود؛ هر دو خلبان اجکت (خروج از هواپیما) کردند. اما به علت باز نشدن چتر نجات، (حداقل ارتفاع مطمئن برای اجکت ۴۵ متر است). شهید سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی به شهادت رسید؛ اما موفق به حفظ یکی از سرمایه های کشور (هواپیما) شد. این سانحه، حدود ساعت ۱۰ صبح به وقوع پیوست. به گفته پدر شهید رضایی، هواپیما کمتر از ۱۵ درصد خسارت دید و با تعمیرات جزئی باز هم آماده پرواز خواهد شد. سروان خلبان مسعود سلیمی نژاد در کابین عقب هم دچار شکستگی شدید از ناحیه کمر و پا شد و به بیمارستان خلیج فارس انتقال یافت.

(MIG-29) ۲۹ هواپیمای میگ-۱۳۹۱/۰۷/۱۸

شامگاه سه شنبه ۱۳۹۱/۰۷/۱۸ یک دسته ۲ فروندی از هواپیماهای میگ-۲۹ (MIG-29) از پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران جهت انجام گشت هوایی شبانه، عازم منطقه جنوب تهران شد. اما پس از گذشت تنها چند دقیقه از این پرواز، ارتباط هواپیمای شهید سرهنگ خلبان آرش شاه محمدی با رادار قطع و مشخص شد که دچار سانحه شده است. لاشه هواپیما در حالی در بیابانهای حسن آباد قم پیدا شد که دماغه هواپیما چند متر درون خاک فرو رفته بود. پیکر شهید سرهنگ خلبان آرش شاه محمدی را برای تشییع و تدفین به تهران آوردند. علت سانحه تا کنون مشخص نشده است.

IL-76MD هواپیمای ایلوشین ۱۳۸۸/۰۶/۳۱

صبح سه شنبه ۱۳۸۸/۰۶/۳۱ هواپیمای ایلوشین IL-76MD با رجیستر (شماره بدنه) ۸۲۰۸-۵ که مجهز به سامانه هشدار و کنترل هوابرد (AWACS) بود؛ به همراه چند فروند تانکر و هواپیما در روز رژه نیروهای مسلح به سمت جایگاه رژه پرواز کرد. این هواپیما در ساعت ۹:۰۲ صبح اعلام حریق در موتور شماره ۴ در سمت راست و همچنین داخل هواپیما را به برج مراقبت مهرآباد کرد. برج مراقبت هم ترتیب فرود اضطراری را در مختصات جغرافیایی LeftRWY29 به خدمه پرواز داد. اما این هواپیما توان فرود اضطراری و قرار گرفتن در شرایط سخت پروازی را نداشت. زیرا به دلیل زمینگیر بودن طولانی، بسیار فرسوده و دچار خستگی بدنه شده بود. در نتیجه، به دلیل کاهش سریع ارتفاع و سرعت فراتر از حد مجاز، فشار زیادی به این پرنده مستهلک وارد شد و به دلیل زاویه بد فرود، آنتن بشقابی از کمر هواپیما جدا شد و به سکان عمودی و دم هواپیما برخورد کرد و هواپیما دچار استال (واماندگی و ایست) شد. سپس هواپیما به دو نیم شد و با حالت اسپین (چرخش به دور خود) در جهت خلاف عقربه های ساعت در روستای ولی آباد قرچک ورامین در فاصله ۱۰ کیلومتری محل رژه (۳ دقیقه تا جایگاه اصلی) سقوط

کرد و بعد از برخورد به زمین، به شدت منفجر شد و همهٔ ۷ سرنشین این هواپیما کشته شدند. رانندهٔ تراکتوری که در روستای ولی آباد در حال شخم زدن مزارع خود بود؛ پس از دیدن هواپیمای در حال سقوط، به سرعت پا به فرار گذاشت. اما به خاطر شدت انفجار، دچار سوختگی شدیدی شد و به بیمارستان منتقل شد و در نهایت در بیمارستان فوت کرد. تراکتور هم آن چنان سوخت که اثری از آن باقی نماند. گودالی به شعاع ۵۰ متر و عمق ۲ الی ۳ متر در محل سقوط ایجاد شد و تکه های لاشهٔ هواپیما تا شعاع ۲۰۰ متر پراکنده شد. قسمت دم هواپیما نیز حدود ۵ تا ۶ کیلومتر از محل سقوط هواپیما به زمین افتاد. هواپیمای C-130 که پشت سر این هواپیما پرواز می کرد؛ دود در بال سمت راست را مشاهده و گزارش کرد که هواپیما پس از بنک (غلت زدن) به سمت راست سقوط کرد.

مردم منطقه که از صدای انفجار ترسیده بودند و شیشه های پنجرهٔ منزلشان از این صدا شکسته بود؛ برای دیدن لاشهٔ اصلی هواپیما به محل برخورد هواپیما با زمین آمدند. اما در این میان، عده ای مشغول دزدیدن پاره آهنهای سوختهٔ هواپیما شدند. اما سربازان نیروی انتظامی و بعضی از اعضای نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران از سرقت باقیمانده های لاشهٔ هواپیما جلوگیری کردند. نیروهای امداد و نجات جمعیت هلال احمر ورامین نیز با ۳۰ پرسنل امدادی و خودروهای نجات بین ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۱ صبح در محل سانحه حضور یافتند و به پاکسازی و جمع آوری پیکر جانباختگان پرداختند. این هواپیما چند روز قبل از سانحه برای انجام رژه از شیراز عازم تهران شده بود و همانند سایر هواپیماها به تمرینات پرداخته بود.

اسامی جانباختگان:

- ۱- سرتیپ صمد اکبرپور: استاد خلبان و لیدر رزمایش - جانشین فرماندهی منطقهٔ هوایی شیراز
- ۲- سرتیپ دوم سید حسین فروزنده اصل: مهندس پرواز
- ۳- سرتیپ دوم محمد هادی توکلی: جانشین تپ ترابری منطقهٔ هوایی شیراز
- ۴- سرگرد افشین هریسی نژاد: افسر عملیات گردان پروازی ایلوشین و معاون عملیاتی پایگاه هوایی شیراز
- ۵- سروان سید حمید مکی نژاد
- ۶- ستوان دوم علی نجفی
- ۷- ستوان سوم حسن خالقی

تاریخچهٔ حضور آواکسهای عراقی در ایران:

هواپیمای آواکس عدنان ۱ به همراه هواپیمای بغداد ۱ در سال ۱۳۶۹ در جریان جنگ اول خلیج فارس (۱۹۹۱ میلادی) از نیروی هوایی عراق به ایران پناهنده شدند. هر دو هواپیما (ایلوشین IL-76MD) با توجه به ماهیت اصلی خود، در ابتدا، نقش هواپیمای ترابری - نظامی را در کشور عراق بر عهده داشتند و نهایتاً در سال ۱۹۸۰ میلادی و بنابر درخواست نیروی هوایی عراق، شرکت فرانسوی Thomson-CSF اقدام به نصب سامانهٔ هشدار و کنترل هوابرد (AWACS) بر روی آنها کرد. (کلاً ۱۵ فروند ایلوشین IL-76MD در جریان جنگ اول خلیج فارس به ایران پناهنده شده بودند که ۲ فروند از آنها وظیفهٔ آواکس را داشتند.) متأسفانه رادار هر دو هواپیما در زمان ورود به ایران، با مشکلات بسیار زیادی روبرو بودند و عملاً توانایی شناسایی و کارکرد را دارا نبودند. هواپیمای بغداد ۱ از همان ابتدای ورود به ایران، دارای مشکلات بسیار اساسی بود و هم اکنون نیز به عنوان یک هواپیمای مستهلک و بلا استفاده به دلیل محدودیت برد رادار (۳۵۰ کیلومتر در حالت اولیه) و هزینه های بالای بهسازی و

عدم مقرون به صرفه بودن در گوشه ای از رمپ پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران رها شده است. این هواپیما به هیچ عنوان توانایی انجام عملیات را دارا نمی باشد و رادارهای داخلی آن اساساً غیر قابل راه اندازی می باشد. اما آواکس عدنان ۱ در ابتدا با پرواز به پایگاه چهاردهم شکاری مشهد در آنجا حضور یافت. اما مدتی بعد با تشکیل اسکادران ۷۳ ترابری ایلوشین ۷۶ در پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز همچون سایر این هواپیماها از همه نقاط استقرار، به این محل انتقال یافت و به مدت ۱۵ سال این هواپیما بدون پرواز در انتهای رمپ ترابری پایگاه هفتم شکاری - ترابری شیراز مجاور باند رها شد و کار خاصی بر روی آن صورت نمی گرفت؛ تا زمانی که با دستور فرماندهی امیر سرتیپ خلبان دکتر احمد میقانی با یک موتور اضافه و برخی تعمیرات جزئی برای یک پرواز فوری و اضطراری عازم تهران شد. سپس پروژه ای تحت عنوان «استقلال» برای آن تعریف و با همکاری نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و شرکت هوانوردی پارس (مرکز تعمیرات هواپیماهای شرقی) و زیر نظر پرسنل روس بازسازی ادامه پیدا کرد؛ که پس از گذشت یک سال و نیم، اورهال (بازآمد) هواپیما به پایان رسید و پروازهای چک انجام شد و در رژه هوایی در تاریخ ۱۳۸۷/۰۱/۲۹ (یک سال پیش از سانحه) رونمایی و به نام «سیمرغ» نامگذاری شد.

این هواپیما به دلیل فرانسوی بودن رادار آن و عم توانایی روسها و نیروهای داخلی در تعمیر رادار، به هیچ عنوان به عنوان یک آواکس عملیاتی نبود. بلکه فقط فعال بود و در بعضی موارد، آن هم چند ماه یک بار بعد از انجام چکهای سازه ای، پروازهای کوتاهی در پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران انجام می داد. اما در ادامه قرار بود با تعویض برخی قطعات یا نهایتاً تغییر رادار هواپرد به عنوان بخشی از سیستمهای راداری قرارگاه خاتم النبیا، زیر نظر نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران پرواز کند.

رادار این هواپیما ساخت شرکت Thomson-CSF فرانسه و بردی معادل ۱۰۰۰ کیلومتر داشت که به هنگام کارکرد، حرارت بالایی را در داخل هواپیما تولید می کرد و به سیستم خنک کنندگی قوی نیاز داشت که موجود نبود. در هر حال، به جز چند سیستم ساده، موردی دیگر در هواپیما کار نمی کرد. و تنها بر روی زمین، برای جلوگیری از خشک شدن روغن محل اتصال رادار و جلوگیری از خستگی فلز، هر چند هفته یک بار عمل چرخش بشقاب صورت می گرفت.

این پرنده، یک آواکس کاملاً ناموفق بود. عراق با کمک دو شرکت فرانسوی رادار آن را طراحی کرد. این رادار کارایی ضعیفی داشت. به همین خاطر، عراق پروژه آواکس عدنان ۲ را برای جایگزینی با این آواکس را مطرح کرد؛ که معایب این آواکس که مدتها در عراق بدون کاربرد بود را برطرف کند که همان آواکس عدنان ۲ هم در عراق ماند و زمینگیر شد. پروژه ساخت عدنان ۱ همانند مدل قبل از آن یعنی بغداد ۱ تجربه ناموفقی بود و عراق از عدنان ۱ هیچ وقت به صورت عملیاتی استفاده نکرد.

مشکل اصلی این هواپیما، رادار به کار رفته در آن (Thompson-CSF Tiger-G) است که در عراق به نام صلاح الدین (Salahuddin G) تولید شد و تجهیزات الکترونیکی هم تلفیقی از Selina و Marconi بود. مشکل اصلی این سیستم این است که Tiger-G یک رادار دو بعدی است و به هیچ وجه برای استفاده به عنوان رادار پرنده، کاربردی ندارد. مشکل دیگری که مهندسان فرانسوی به آن اشاره کرده بودند؛ گرمای زیادی است که این رادار تولید می کند و بعد از یک ساعت، خدمه داخل هواپیما دچار مشکل خواهند شد.

صبح سه شنبه ۱۳۹۳/۰۴/۲۳ هواپیمای F-4E (فانتوم) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران متعلق به پایگاه نهم شکاری بندرعباس، با هدف انجام عملیات آموزشی، از پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز به پرواز درآمد. اما دقایقی پس از پرواز، دچار نقص فنی شد. از آنجایی که هواپیما درست روی منطقه مسکونی در حال از دست دادن ارتفاع بود و کنترلش را تقریباً از دست داده بود؛ خلبانان تمام تلاش خود را برای کنترل هواپیما کردند و حتی اقدام به اجکت (خروج از هواپیما) هم نکردند؛ تا هواپیما از منطقه مسکونی دور شود و مردم منطقه از سقوط هواپیما آسیبی نبینند. به گفته شاهدان محلی، هواپیما بر فراز روستای دستجرد از مجموعه دهستان خیر (تلفظ: Khir) بخش رونیز از توابع شهرستان استهبان استان فارس دچار نقص فنی شد و موتور سمت چپ آن آتش گرفت و بعد از چرخش از بالای چند روستا، به قصد دور شدن از منطقه مسکونی و پیدا کردن منطقه ای مسطح جهت فرود اضطراری به ناگهان در فاصله یک کیلومتری روستای سهل آباد (حاشیه دریاچه بختگان) از مجموعه دهستان خیر بخش رونیز از توابع شهرستان استهبان استان فارس در حدود ساعت ۱۱:۱۵ صبح با زمین برخورد کرد و منفجر شد. هر دو خلبان این هواپیما در لحظه های آخر که دقیقاً در لحظه برخورد با زمین بوده، اجکت کرده بودند که متأسفانه موفقیت آمیز نبود و منجر به شهادت شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری و شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان شد.

پس از این سانحه، مسئولین شهرستان استهبان در محل سانحه حضور یافتند و همچنین کارشناسان ارتش جمهوری اسلامی ایران به این مکان آمدند و پیکرها با همکاری هلال احمر استهبان به وسیله بالگرد ارتش جمهوری اسلامی ایران و بالگرد کمکی هلال احمر که بعداً به محل سانحه آمد؛ به شیراز انتقال یافت. در شماره سپتامبر سال ۲۰۱۴ میلادی از ماهنامه «کامبت ایرکرفت» صفحه ۲۸، خبر این پیشامد مرگبار پوشش داده شده است که ترجمه آن به این شرح است:

یکی از ۱۸ فروند F-4E های گردان ۹۱ از پایگاه بندرعباس به خلبانی سرهنگ دوم سعید ذوالفقاری (استاد) و سروان یاسر محمدیان (دانشجو) در ساعت ۱۱:۱۵ روز ۱۵ جولای در نزدیکی دریاچه بختگان به زمین برخورد کرد و هر دو سرنشینان جان باختند.

این جنگنده ۳۹ ساله به شناسه ۳-۶۶۶۴ و شماره بدنه ۴۹۲۵ در ژانویه سال ۲۰۱۲ میلادی TBO (زمان بین بازآماد) آن به اتمام رسید و در سپتامبر همان سال زمینگیر شد. بنا شد که در پایگاه بندرعباس بازآماد شود؛ که از اکتبر سال ۲۰۱۲ میلادی آغاز شد و در دسامبر سال ۲۰۱۳ میلادی به پایان رسید.

در بندرعباس برخی ابزار که برای یک بازآماد «استاندارد» نیاز هستند؛ در دسترس نبود. ولی برایش دو پیشرانده بازآماد شده J79-GE-17A آورده شد.

این پرنده، پیروزمندانه FCF (پرواز کنترل عملکرد) خود را در مارس سال ۲۰۱۴ میلادی انجام داد و در شیراز به همراه ۵ فروند فانتوم دیگر، یک رزمایش داشت. در بازگشت از آن رزمایش بود که این پیشامد مرگبار رخ داد. به هنگام برخاستن از باند پرواز، «fuel nozzle» (سوخت پاش) پس سوز پیشرانده شماره ۱ می شکند و سوخت آتش گرفته، بخشهایی از پیشرانده را فرا می گیرد. برای دست نگاهداشتن از برخاست دیر شده بود و خلبانان بر آن شدند که روی مردم شیراز به بیرون نپرند. خلبانان، ماجرا را به برج مراقبت گزارش می دهند و هر دو باند پرواز برای فرود اضطراری، برایشان آزاد می شود. پس از اینکه از سرعت پرنده کاسته می شود؛ خلبان بر آن می شود که پس سوز پیشرانده شماره ۲ را روشن کند که شوربختانه توربین نیز آتش می گیرد... هواپیما پس از اینکه سرعت بیشتری را از دست داد؛ به ایستال (واماندگی و ایست) می رسد و خلبانان تلاش می کنند به بیرون پرش انجام دهند؛ که شوربختانه در انفجار جان می بازند.

پس از این سانحه، نهاجا همه ناوگان F-4E را زمینگیر کرده است و همه پیشرانه هایی که IACI (شرکت صنایع هواپیماسازی ایران) در سال ۲۰۱۳ میلادی بازآمد کرده، فراخوانده شده اند؛ تا پوزۀ سوخت پاش بخش پس سوز (afterburner section fuel nozzles) برای ترک، بازبینی و واریسی شوند.

مراسم:

عصر دوشنبه ۱۳۹۳/۰۴/۳۰ به مناسبت گرامیداشت شهدای خلبان که در روستای سهل آباد سقوط کرده بودند؛ مراسم گرامیداشتی توسط شوراهاى اسلامى منطقه خیر برگزار شد. در این مراسم، به پاس شجاعت و ایثار این عزیزان به قرائت قرآن، نوحه سرایی و مداحی پرداخته شد. میزبان این جلسه، شوراهاى منطقه خیر بودند که به مدعوین خوش آمد می گفتند. در این مراسم، امام جمعه شهرستان استهبان، فرماندار استهبان، بنیاد شهید، نیروهای انتظامی و نظامی، بسیجیان، خانواده شهدا، مردم شهرستان استهبان، مسئولین ادارات و همچنین مردم منطقه خیر حضور داشتند. در انتهای جلسه، کلبی از شهدای عزیز برای حاضرین پخش شد. سپس حاضرین با زنجیرزنی به یاد شهید محراب، امام علی (ع) و شهدای خلبان به طرف محل سقوط حرکت کردند و به عزاداری پرداختند.

مراسم گرامیداشت شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری و شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان عصر جمعه ۱۳۹۳/۰۶/۰۷ از ساعت ۱۷ در محل شهادتشان برگزار شد. در این مراسم، جانشین فرمانده هوایی شیراز، بستگان شهید محمدیان، فرماندار شهرستان استهبان، ریاست بنیاد شهید، فرماندهی پاسگاه ماهفرخان، فرماندهی و پرسنل حوزه مقاومت شهید بهشتی و خانواده های شهدای منطقه خیر و همچنین اهالی روستاهای منطقه حضور داشتند. در این مراسم، آقای فتحی رئیس شورای اسلامی سهل آباد که میزبانی این مراسم را بر عهده داشت؛ ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهدا به خانواده شهید محمدیان گفت: این دو شهید بزرگوار متعلق به همه ایران است و این بزرگواران برای مردم و انقلاب اسلامی شهید شده اند.

یادبود:

مردم روستای سهل آباد به پاس رشادت شهید ذوالفقاری و شهید محمدیان، دو آرامگاه نمادین در گلزار شهدای روستای سهل آباد جهت زیارت اهالی ساخته اند تا یاد این شهیدان از ذهنها خارج نشود.

۱۳۹۵/۰۳/۰۴ هواپیمای میگ-۲۹ (MIG-29UB)

قبل از ظهر سه شنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۴ هواپیمای میگ-۲۹ (MIG-29UB) پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران که با مأموریت چک و کنترل سامانه های ناوبری و همچنین تست رادار شرقی همدان و Cross Country (پرواز منطقه ای) در حال پرواز بود؛ حوالی پدافند هوایی سوباشی دچار نقص فنی شد. به علت از دست رفتن موتور سمت چپ در ارتفاع ۱۸ هزار پایی، اعلام وضعیت اضطراری و تقاضای خالی شدن باند برای فرود اضطراری در پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان را کرد؛ در شرایطی که موتور سمت راست هم بیشتر از ۷۲ درصد بالا نیامده بود.

متأسفانه در فاینال آپروچ (تقریب نهایی) در ارتفاع حدود ۱۰۰ پایی (۳۰ متری) تنها موتور باقی مانده هم بدون اینکه فرصت ریکووری (بازیابی) وجود داشته باشد؛ از کار افتاد و هواپیما بدون چرخ شدیداً به صورت سینه مال به باند برخورد کرد و شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان به دلیل برخورد شدید سرش به کابین، دچار ضربه

مغزی شد. هواپیما نیز در انتهای باند دچار انحراف و خروج از مسیر اصلی باند شد. قبل از سقوط، هر دو خلبان اجکت (خروج از هواپیما) کرده بودند. اما صندلی پرتاب شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان در کابین جلو از کار افتاده بود و نتوانست خارج شود. اما کابین عقب، سرهنگ خلبان علی گلی پور که خارج شده بود؛ با صدمات فراوان به زمین رسید.

در ساعت ۱۲ قبل از ظهر، پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان برای امداد سانحه دیدگان با اورژانس ۱۱۵ تماس گرفت و مصدومان سانحه به بیمارستان امام رضا (ع) کبودرآهنگ منتقل شدند که به دلیل وخامت اوضاع شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان بعد از ۲ ساعت با بالگرد امداد هوایی به بیمارستان بعثت همدان منتقل شد. اما علیرغم تلاشهای تیم پزشکی، بعد از گذشت چند ساعت، بر اثر ضربه مغزی به شهادت رسید. سرهنگ خلبان علی گلی پور که پس از اجکت از ناحیه پا و مهره های کمر دچار شکستگی شده بود؛ به بیمارستان بعثت همدان منتقل و بستری شد. خوشبختانه حال وی پس از عمل جراحی کمر، خوب گزارش شده است.

هواپیمای سانحه دیده با همین رجیستر (شماره بدنه) در سال ۱۳۷۳ سابقه سانحه خروج از باند را داشت که خلبان و کمک خلبان هر دو موفق به اجکت شدند. هواپیما تا سال ۱۳۹۳ زمینگیر بود و با کمک مجتمع اوج، ترمیم دماغه شده بود. همچنین ارباب فرود یک فروند MIG-29UB دیگری روی این هواپیما نصب شده بود و از شهریورماه سال ۱۳۹۳ این هواپیما تحویل گردانهای عملیاتی شده بود و ۲۱ ماه بعد، یعنی در خردادماه سال ۱۳۹۵ دچار سانحه شد و شهید ناظریان را برای همیشه آسمانی کرد.

۱۳۹۰/۰۱/۲۱ هواپیمای سوخو-۲۴ (Sukhoi Su-24MK)

قبل از ظهر یکشنبه ۱۳۹۰/۰۱/۲۱ شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی و سرگرد بازرگان فر برای رزمایش روز ارتش جمهوری اسلامی ایران که ۸ روز دیگر (۲۹ فروردین) در تهران برگزار می شد؛ در حال تمرین آموزشی با هواپیمای سوخو-۲۴ (Sukhoi Su-24MK) بودند. و از پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز برخاستند و بر فراز خلیج فارس رفتند. اما در هنگام بازگشت، هواپیما دچار نقص فنی شد. شهید فغانی با مهارت بالا، هواپیما را تا نزدیک شیراز رساند؛ اما دیگر در حال سقوط بودند و هنگام آن بود که شهید فغانی اجکت (خروج از هواپیما) کند. ولی به دلیل اینکه هواپیما بر فراز خانه های روستای نظرآباد در منطقه سروسن شیراز رسیده بود؛ این کار را نکرد. اهالی نظرآباد می گفتند: به قدری هواپیما، به زمین نزدیک شده بود که ما در حال فرار از خانه هایمان بودیم. ولی در یک لحظه، سر هواپیما به سمت آسمان و به سوی کوههای اطراف روستا رفت؛ و سقوط کرد و منفجر شد. اندکی پیش از برخورد هواپیما با زمین، کمک خلبان اجکت کرد و به درجه والای جانبازی نائل شد. اما شهید فغانی تنها چند ثانیه قبل از انهدام، از هواپیما خارج و پیکرش بیش از ۲۵۰ متر بر زمین کشیده و تکه تکه شد. این سانحه، بین ساعت ۱۱:۳۰ تا ۱۲ قبل از ظهر رخ داد. بخشی از پیکر شهید فغانی در ساری به خاک سپرده شد و بخشی دیگر از پیکرش که مدتی بعد از سانحه پیدا شد؛ در همان روستای نظرآباد تدفین شد.

۱۳۸۶/۰۶/۳۱ هواپیمای تَدَرُو

در تابستان سال ۱۳۸۶ نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای رژه هفته دفاع مقدس در تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۳۱ تصمیم به پرواز با هواپیماهای تَدَرُو که ساخت داخل بود را گرفت. به همین دلیل، دعوتنامه ای به

کلیه پایگاههای نیروی هوایی سراسر کشور مبنی بر دعوت از خلبان صاحب شرایط و داوطلب برای پرواز با این هواپیما ارسال شد. در حالی که بسیاری از خلبانان، از پرواز با این هواپیما شانه خالی می کردند؛ شهید سرهنگ خلبان سید مجتبی میرعسگری پرواز با هواپیمای تولید داخل کشور را افتخار می دانست. و علیرغم مشکلات همسرش، اعلام آمادگی کرد و تقاضایش مورد موافقت قرار گرفت. برای همین امر، در تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۱۳ به تهران آمد و در کلاسهای آموزشی و پرواز زمینی شرکت کرد. و بعد از گذراندن این مراحل به صورت فشرده، اولین پرواز خود را در تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۲۷ با این هواپیما، در کابین عقب انجام داد که در حین پرواز، هواپیما دچار نقص فنی شد و خلبان کابین یک دستور اجکت (خروج از هواپیما) را صادر کرد. اما وی حاضر به ترک این سرمایه ملی نشد و در شرایط اضطراری هواپیما را به زمین نشانند و مورد تشویق مسئولین ذیربط قرار گرفت. با شرایط به وجود آمده، هواپیما برای تعمیر ارسال شد و برای صبح روز بعد، چهارشنبه ۱۳۸۶/۰۶/۲۸ آماده شد و پرواز دوم نیز با موفقیت انجام شد که آخرین پرواز قبل از رژه هفته دفاع مقدس محسوب می شد. ناگهان به دلایل نامعلومی، شهید میرعسگری درخواست پرواز خارج از قرار، برای آمادگی بیشتر در بعد از ظهر همان روز را کرد که مورد موافقت قرار گرفت و در ساعت ۱۴:۳۱ پرواز انجام گرفت. که متأسفانه در همان دقایق اولیه پرواز، سکان عمودی هواپیما کنده شد و هواپیما دچار اسپین (چرخش به دور خود) شد و این بار نیز خلبان کابین یک دستور اجکت را صادر کرد. اما شهید میرعسگری مثل روز گذشته، اصرار به کنترل هواپیما کرد و ذکر کرد که این سرمایه ملی، افتخار ماست و نباید سقوط کند. اما شرایط به مرحله بحرانی رسیده بود و خلبان کابین یک اجکت کرد. اما شهید میرعسگری سعی در ریکاوری (بازیابی) هواپیما کرد که بی نتیجه ماند و به دلیل نقص فنی در سیستم اجکت، فرصت خروج نیافت و به همراه هواپیما در حالی که دچار اسپین بود؛ سقوط کرد و تنها کلمه ای که در آخرین لحظه عمرش به زبان آورد کلمه «یا جدا» بود و در راه اعتلای دانش فنی این مرز و بوم به شهادت رسید. هنوز معلوم نیست که اگر شهید میرعسگری تقاضای پرواز اضافه را نمی کرد و این اتفاق در روز رژه رخ می داد؛ احتمالاً لطمات جبران ناپذیری به وجود می آمد.

F-5E هواپیمای ۱۳۹۲/۰۲/۰۱

صبح یکشنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ ساعت ۸:۱۵ یک فروند هواپیمای آموزشی F-5E متعلق به پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول، دقایقی پس از برخاست در آسمان شهرستان آبدانان در استان ایلام یک چرخش کامل دور شهر زد. در چرخش دوم، ارتفاع هواپیما کم شد و صدای غرش هواپیما بیشتر شد و خلبانان هواپیما را از بالای شهر و مناطق مسکونی به سمت کناره های کوه و ارتفاع پایین هدایت کردند. اما طولی نکشید که در عرض چند ثانیه، هواپیما با بلندترین نقطه کوه (فیلمان) رشته کوه کبیرکوه شهرستان آبدانان در استان ایلام برخورد کرد و هر دو خلبان به نام شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف و شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحیب به شهادت رسیدند.

آن روز، هوا ابری بود و ۲ فروند هواپیما، یکی در ارتفاع بالاتر و هواپیمای طحان نظیف و پورحیب در ارتفاع پایینتری پرواز می کردند. اولی به سمت بالا اوج گرفت. اما هواپیمای طحان نظیف و پورحیب به مسیر ادامه داد تا با کوهی در جنوب ۴۰ کیلومتری شهرستان پلدختر و ۶۰ کیلومتری شرق شهرستان «دره شهر» برخورد کرد و نزدیک بود چوپانی را که در آن حوالی بود را به کام مرگ بفرستد. پس از برخورد، چوپان با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه پلدختر تماس گرفت و سانحه را اطلاع داد.

پس از اطلاع از وقوع این سانحه، پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به همراه نیروهای امدادی شهر «سراب باغ» و آبدانان به سمت شهر سراب باغ رفتند و پس از تلاش فراوان خود را به محل سقوط هواپیما رساندند و پیکرهای این دو شهید را به پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول منتقل کردند.

در این سانحه، خلبانان مذکور به دلیل نقص فنی در سیستمهای ناوبری و پرواز در ارتفاع پایین و گیر افتادن در ابرهای خطرناک و دید محدود به کوه برخورد کردند و به شهادت رسیدند. از آن تاریخ به بعد، بحث آموزش هواشناسی به خلبانها در پایگاهها جدیتر شد.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف و شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب روز دوشنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۲ در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول با برگزاری مراسم ویژه نظامی تشییع شد. همچنین پیکر شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب به دلیل تقاضای خانواده اش به محل زادگاهش در بهشهر مازندران منتقل شد.

یادبود:

به منظور پاسداشت نام و یاد شهدا، ترویج فرهنگ شهادت و همچنین تجلیل از فداکارها و تکریم مقام شامخ شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف و شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب روز شنبه ۱۳۹۴/۰۸/۳۰ ماکت یک فروند هواپیمای F-5 به عنوان یادمان این دو خلبان شهید با همکاری و مشارکت خانواده های آنان طراحی، ساخته و در ورودی شهر سراب باغ شهرستان آبدانان در استان ایلام نصب شد. این یادمان دارای ۲ تن وزن، ۱۰ متر طول، ۱ متر عرض، ارتفاع از جلو ۸ متر و از عقب ۵ متر است که با مشارکت خانواده خلبان شهید ستوان یکم مرتضی پورحبیب توسط طراحان و هنرمندان مازندرانی و تهرانی ساخته شده است. جنس یادمان شهدای خلبان، فولاد با روکش فلکسی است و زیرسازی و رنگ کاری یادمان مذکور دارای ۱۰ سال پایداری در مقابل نوسانات سرمایی و گرمایی و تغییرات جوی است. کار طراحی، ساخت و نصب این یادمان ۶ ماه طول کشیده است و در کنار این نماد، ایلمان و مجسمه دو خلبان شهید به سبک و روشی زیبا و ظریف ساخته شده و قرار گرفته است.

F-4D هواپیمای ۱۳۹۴/۱۰/۲۲

قبل از ظهر سه شنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ ساعت ۱۱:۲۵ هواپیمای F-4D (فانتوم) گردان ۱۰۱ شکاری پایگاه دهم شکاری کنارک نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران (کنارک در ۷۰۰ کیلومتری جنوب زاهدان در استان سیستان و بلوچستان و در ساحل دریای عمان واقع شده است.) برای انجام پرواز آموزشی برخاست و اوج گرفت و بعد از ۲۰ دقیقه پرواز دچار نقص فنی شد. خلبان که قصد فرود اضطراری روی جاده دوراهی روستای تران و روستای کهیر در ۸۰ کیلومتری کنارک را داشت؛ در آخرین لحظات برای جلوگیری از برخورد به یک وانت نیسان، هواپیما را از مسیر جاده منحرف کرد و به سمت دیگر جاده رفت و به همین خاطر، فرصت کافی برای هر گونه عکس العمل بعدی یا اجکت (خروج از هواپیما) از هر دو خلبان گرفته شد. هواپیما بلافاصله پس از برخورد به زمین شعله ور و متلاشی شد. همچنین برخورد تکه های لاشه هواپیما با دکل برق منجر به قطع برق منطقه شد. در این

سانحه که ساعت ۱۱:۴۵ قبل از ظهر رخ داد؛ شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور و شهید سروان خلبان علی بلورخانی به شهادت رسیدند.

مراسم:

پیکر دو خلبان شهید پایگاه دهم شکاری کنارک نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران عصر چهارشنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۳ در شهر بندری کنارک با حضور مسئولان کشوری، استانی و معتمدان سیستان و بلوچستان تشییع شد. در این مراسم که خانواده شهدا نیز حضور داشتند؛ پس از قرائت قرآن و مداحی، پیکر شهدا بر دوش همسنگران و همکاران آنها تشییع شد. پیکر شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور به شیراز و پیکر شهید سروان خلبان علی بلورخانی به تهران برای خاکسپاری انتقال داده شد.

مراسم گرامیداشت شهادت شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور و شهید سروان خلبان علی بلورخانی روز یکشنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۷ در مسجد امام حسن مجتبی (ع) کنارک با حضور حجت الاسلام و المسلمین موسی زارعی امام جمعه شهرستان کنارک برگزار شد.

F-4E هواپیمای ۱۳۹۱/۰۷/۲۲

شامگاه شنبه ۱۳۹۱/۰۷/۲۲ طی یک پرواز تمرینی شبانه، چند فروند هواپیمای F-4E (فانتوم) از پایگاه نهم شکاری بندرعباس برخاستند. هنگام بازگشت، یکی از هواپیماها در حین پرواز گروهی، برای فرود از روی باند گذر کرد و بعد از BREAK کشیدن (حرکتی برای جدا شدن و سمت عوض کردن هواپیما از دسته پروازی) و هنگام چرخیدن به DOWNWIND (موازی شدن با باند) موتور هواپیما دچار استال (واماندگی و ایست) شد و قبل از اینکه به ارتفاع لازم برای اجکت (خروج از هواپیما) برسد؛ نزدیک پایگاه سقوط کرد که منجر به شهادت سرهنگ خلبان سعید اصغری به همراه کابین عقب، شهید سرگرد خلبان رضا فانی شد.

F-5F هواپیمای ۱۳۸۸/۰۴/۰۳

روز چهارشنبه ۱۳۸۸/۰۴/۰۳ هنگام برگزاری رزمایش «میلاد نور ولایت» در منطقه چابهار در بریفینگ پروازی (توجیه کردن خلبان قبل از پرواز) نوع تسلیحاتی که باید حمل شود هماهنگ شد و اینطور بیان شد که برای بمبهایی که قرار است در رزمایش استفاده شود از یک نوع فیوز که روی دم بمبها (Tailfuse) است؛ استفاده شود. ولی در واقعیت این چنین نشد و پرسنل تسلیحاتی هم از فیوز روی دم بمب و هم از فیوز روی دماغه (Nosefuse) استفاده کردند. این مسئله را هیچکدام از خلبانانی که می خواستند برای مأموریت بروند نمی دانستند.

در آن روز تلخ، ساعتی بعد از اینکه سخنگوی رزمایش اعلام کرد: زمان تسلیح هواپیماها و بمبها را به کمترین زمان ممکن رسانده اند!؛ به دلیل کوتاهی پرسنل تسلیحاتی در چک کردن فیوزها و باله های بمبهای Snack Eye شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی با سانحه مواجه و آسمانی شد.

در شرایطی که مسلح شدن هواپیماهای F-4E (فانتوم) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در آن روز توسط پرسنل تسلیحاتی به دقت کنترل شد؛ کوتاهی پرسنل تسلیحاتی در تجهیز هواپیمای F-5F یکی از بهترین

خلبانان ایران را به پرواز ابدی فرستاد. در آن رزمایش تنها تیم اسلحه و مهمات پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان با موفقیت بمبهای ریتارد را زیر هواپیماها نصب کردند و سایر تیمها به علت بی دقتی و عجله، اشتباه مشابه را تکرار کرده و TAILFIN بمبهای MK.82SE را به درستی فعال نکردند.

پس از شروع مأموریت و با دستور فرمانده عملیات، بمباران در ارتفاع پست انجام گرفت. بعد از چند دقیقه پرواز، هواپیمای شهید اسدی به نقطه ایستایی که باید تسلیحاتش را انتخاب کند و هدف بگیرد رسید. همه کارها روتین انجام شد و چون هواپیما مأموریت بمباران در ارتفاع پست را داشت؛ از ارتفاع مجاز پایینتر بود. وقتی بمبها روی هدف رها شدند، هر دوی فیوزها شروع به کار کردند. در نتیجه پس از برخورد بمب به زمین و عمل کردن فیوز روی دماغه (Nosefuse)، بمبها برخلاف انتظار خلبانان منفجر شد و چون هواپیما در داخل قارچ محاسباتی بمب قرار داشت؛ ترکشهای بمب به هواپیمای شهید اسدی اصابت کرد و دچار آتش سوزی در ناحیه باک اصلی و ایراد هر دو موتور و اشکال هیدرولیک شد. همچنین ترکش به هواپیمای مجاور شهید اسدی که یک جنگنده از نوع «صاعقه» بود؛ برخورد کرد ولی به آن آسیب جدی نزد. به محض وقوع این سانحه، افسر ناظر میدان تیر، چند بار از شهید اسدی خواست اجکت (خروج از هواپیما) کند. اما شهید اسدی چند دقیقه تلاش کرد تا کنترل هواپیما را در دست گرفته و با فداکاری، پرده بدبخت را به چابهار برساند. اما بعداً به وی اعلام شد که اوضاع از چیزی که فکر می کنید بدتر است و آتش گرفتید. با آتش گرفتن موتورها، تلاش شهید اسدی جهت کنترل هواپیما بی نتیجه ماند و با از دست دادن فشار هیدرولیک هواپیما و همچنین فاصله زیاد تا پایگاه و عدم قابلیت بازگشت هواپیما، در نهایت اقدام به اجکت در ثانیه‌هایی پیش از استال (واماندگی و ایست) کرد. اما تعجیل شهید اسدی در لحظه خروج، در شهادتش دخیل شد. البته دلیل تعجیلش ناشی از قفل شدن فرامین (به دلیل از بین رفتن فشار هیدرولیک) و کاهش سرعت ناشی از دست رفتن هر دو موتور بود که هواپیما تنها ثانیه‌هایی با استال و اسپین (چرخش به دور خود) فاصله داشته است. در ابتدا کابین عقب (کابین کمک خلبان) که باید زودتر از کابین جلو اجکت کند؛ این کار را انجام داد. اما وقتی کابین جلو اجکت کرد؛ سیم چتر، دور گردن شهید اسدی پیچید و در لحظه باز شدن چتر، سرش از بدنش جدا شد. به گفته شاهدان عینی، تمام خون شهید در آسمان خارج شده بود و لحظه رسیدنش به زمین، خونی در بدنش باقی نمانده بود. حتی هلمت (کلاه خلبانی) شهید اسدی از سرش رها شده بود و سرش از آن ارتفاع با سرعت زیاد به زمین برخورد کرد و دفورمه (داغان و از فرم افتاده) شد و پیکرش زیر چتر، بدون سر پیدا شد.

تا به امروز، یک سوم سوانح هواپیمای F-5B و F-5F که خلبانان فرصت خروج داشته اند؛ کابین جلو به دلیل چند ثانیه تأخیر لازم، امکان خروج نیافته و شهید شده است. شاید دانستن این امر، سبب تعجیل شهید اسدی در آن لحظه شده بود. اما به هر حال اگر درون کابین می ماند؛ باز هم به دلیل استال و اسپین، امکان خروج ناموفقش وجود داشت. در هر صورت، به علت اهمال پرسنل تسلیحاتی و همچنین قدیمی بودن سیستم اجکت، به شهادت رسید.

شهید اسدی استاد خلبان و خلبان تاپ گان (قهرمان قهرمانان) بود. و بارها پیش آمده بود که با بروز نقص فنی و از دست رفتن یک موتور توانسته بود هواپیما را سالم بنشانند؛ و همین فداکاریش سبب شهادتش شد. زیرا تا آخرین ثانیه های زندگی تلاش کرد سالمترین و بهترین هواپیمای F-5F پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول را به هر ترتیب ممکن تحت کنترل قرار دهد؛ اما موفق نشد.

کمک خلبان «سروان حسینی نیک» (که بعدها ارتقای درجه یافت.) که در کابین عقب هواپیمای شهید اسدی بود؛ موفق به اجکت شد. اما به دلیل خروج و فرود نامناسب دچار شکستگی در ناحیه پا و مهره کمر شد و پس از مدتی

بستری در بیمارستان، سلامت خود را بازیافت. حسینی نیک در سال ۱۳۹۲ دومین اجکت را (به خاطر برخورد هواپیما با وانت پیکان در باند پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول) نیز تجربه کرد و با عملهای جراحی که صورت گرفت؛ بهبود یافت. ولی هرگز به شرایط پروازی برگشت (به سختی می تواند راه برود) و در دانشکده پرواز به عنوان استاد دانشگاه خدمت می کند.

شهادت شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی هرگز به طور رسمی اعلام نشد و مسئولان بارها اعلام کردند: رزمایش «میلاد نور ولایت» در سال ۱۳۸۸ با موفقیت کامل و بدون هیچ حادثه ای پایان یافت! تنها تعدادی از رسانه های نوشتاری کشور از جمله روزنامه کیهان در تاریخ ۱۳۸۸/۰۴/۰۶ در صفحه ۳ به این سانحه اشاره مختصری کردند.

۱۳۹۰/۱۱/۰۶ هواپیمای F-14 (تامکت)

سحرگاه پنجشنبه ۱۳۹۰/۱۱/۰۶ ساعت ۴:۲۳ صبح هواپیمای F-14 (تامکت) به شماره بدنه ۶۰۶۲-۳ توسط شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی و شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی از پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر برخاست و اوج گرفت و بلافاصله ۲ فروند هواپیمای متجاوز را بر فراز خلیج فارس شناسایی کرد و پس از توجه نکردن به اخطار پدافند، اقدام به رهگیری هر دو هواپیما کرد. بلافاصله هواپیماهای متجاوز از مرزهای ایران خارج شدند. بعد از این ماجرا، هواپیمای F-14 راه برگشت را در پیش گرفت. در حالی که از ابتدای پرواز فقط ۳ دقیقه و ۳۰ ثانیه سپری شده بود؛ هواپیمای F-14 بر فراز جزیره شیف رسید و تا ساحل تنها ۳۰ ثانیه فاصله داشت. اما ناگهان برج مراقبت و گیرنده های زمینی (کاروان - پست فرماندهی) صدای فریاد «یا حسین» شهید کریمایی را در اوج سکوت شنیدند. بعد صدای انفجار بسیار مهیبی تمام بوشهر را فرا گرفت و ارتباط رادیویی قطع شد. علت این اتفاق، شلیک اشتباه موشک TOR-M1 از مواضع پدافند هوایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در جزیره شیف بود و به دلیل سرعت و ارتفاع پایین هواپیما (که هیچ راهی برای فرار هواپیما وجود نداشت) به هواپیمای F-14 اصابت کرد و هواپیما، منفجر و در گستره وسیعی از خلیج فارس متلاشی و پراکنده شد. موج انفجار به حدی بود که شهید کریمایی فرصت خروج را پیدا نکرد و پیکرش مانند هواپیما قطعه قطعه شد. تنها دو تا انگشت داخل دستکش پرواز از شهید کریمایی و مقداری روده که زیر لباس ضد شتاب جاذبه (جی سوت) قرار داشت در وضعیت سوخته توسط تیم نجات ۲ روز بعد پیدا شد. روده ها به گمان تیم نجات متعلق به هر دو خلبان بود و درون تابوت هر دوی آنها قرار گرفت. اما شهید فصیحی چون اولین نفری بود که اجکت (خروج از هواپیما) کرده بود؛ از کابین خارج شد. اما به دلیل زاویه گردش هواپیما، دم هواپیما، گردنش را قطع کرد و به سختی جان سپرد. اما به دلیل وزش باد شدید و عکس العملهای شدید وی که در حال جان کندن بود؛ چتر نجات نارنجی رنگ وی کاملاً به دور پیکرش پیچیده شد و همراه صندلی پرتاب خود به قعر آب رفت و آرام گرفت. تیم نجات ۴۸ ساعت مدام در حال جستجو بود. آنها تکه هایی از سمت راست هواپیما را که سوخته بود یافتند که نشان می داد هواپیما در حال گردش به سمت راست و در زاویه ۹۰ درجه (غلت زدن) ۳۵ درجه قرار داشته و موشک به پهلو و شکم آن اصابت کرده است. ارتفاع و سرعت کم و نیز زاویه گردش هواپیما امکان دیدن موشک را از خلبانان گرفت. تنها صدای هشدار نزدیک شدن موشک، خلبانها را متوجه خطر کرده بود و فریاد «یا حسین» شهید کریمایی نیز به خاطر همین هشدار بود. ۹ روز بعد از این سانحه، ماهیگیران جزیره شیف و بندر بوشهر در امتداد تور ماهیگیری خود پارچه نارنجی رنگی را مشاهده کردند. این پارچه، در واقع چتر نجات شهید فصیحی بود که به دور پیکرش

پیچیده شده بود؛ که توسط ماهیگیران از آب خارج شد و پس از باز شدنش، پیکر بدون سر شهید فصیحی در آن پیدا شد و پیکر بدون سرش به اصفهان منتقل و شبانه در گلستان شهدای اصفهان به خاک سپرده شد.

مراسم:

مراسم ختم شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی و شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی صبح شنبه ۱۳۹۰/۱۱/۰۸ در پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر برگزار شد.

مراسم تشییع شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی و شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی صبح یکشنبه ۱۳۹۰/۱۱/۰۹ از ساعت ۸ صبح در پایگاه هشتم شکاری اصفهان برگزار شد و پیکر شهید کریمایی به تهران انتقال داده شد.

یادبود:

روز یکشنبه ۱۳۹۲/۰۲/۲۲ با حضور فرماندهان و مسئولان عالیرتبه ارتش جمهوری اسلامی ایران در استان اصفهان، اولین نماد پرواز ارتش جمهوری اسلامی ایران در میدان لاله شهر اصفهان رونمایی شد. ماکت مذکور، اولین نماد پرواز در ایران است که اندازه آن با اندازه واقعی هواپیمای F-14 برابر است. این ماکت با شماره بدنه ۶۰۶۲ که یادآور شهیدان کریمایی و فصیحی است؛ به وزن ۱۰ تن و طول ۶۸ فوت با یک نقطه اتکاء و بدون کابل نگهدارنده در ارتفاع ۴/۵۰ متری از سطح زمین نصب شده است. ساخت این نماد پروازی، دو میلیارد و دویست میلیون ریال هزینه داشته است که به دست سربازان نوسازی پایگاه هشتم شکاری اصفهان ساخته شده است.

۱۳۷۸ / ۰۳ / ۰۱ بالگرد ۲۰۹ (کبرا)

در اواخر اردیبهشتماه سال ۱۳۷۸، ارتش جمهوری اسلامی ایران رزمایش صیاد ۷۸ را در منطقه عمومی دارنگون در ۱۱۰ کیلومتری غرب شیراز طرح ریزی کرد. این منطقه رزمایش دارای ویژگیهای میدان جنگ است و در آن، از سلاحهای واقعی استفاده می شود و همه مراحل عملیات مثل عملیات جنگی طرح ریزی و اجرا می شود.

این رزمایش در روز شنبه ۱۳۷۸ / ۰۳ / ۰۱ به مناسبت سالگرد آزادی خرمشهر در منطقه عمومی دارنگون شیراز برگزار شد. در حین انجام عملیات، با توجه به این که بالگردهای ۲۰۹ (Bell AH-1 Cobra) در ارتفاع پایین پرواز می کردند و منطقه عملیات، تپه ماهور بود؛ دم یکی از بالگردها در اثر خطای دید خلبان با خاکریز برخورد کرد و جدا شد و پس از طی حدود ۲۰۰ متر، به خاطر نیروی گشتاور ملخ اصلی، بالگرد به دور خود چرخید و به زمین برخورد کرد و به علت داشتن سوخت و مهمات زیاد، منجر به انفجار بالگرد و شهادت شهید سرتیپ خلبان حبیب الله نمازیان به همراه شهید سرهنگ دوم خلبان علی اکبر اسماعیل زاده شد.

۱۳۹۵ / ۰۶ / ۳۱ بالگرد ۲۱۴ (Bell 214)

صبح چهارشنبه ۱۳۹۵ / ۰۶ / ۳۱ حدود ساعت ۹، تصادف ۲ دستگاه خودروی وانت نیسان و کامیون در جاده هراز منطقه گزنک به سامانه فوریتهای ۱۱۵ توسط مردم اعلام شد. سریعاً بالگرد ۲۱۴ (Bell 214) اورژانس آمل با ۴ سرنشین شامل خلبان، کمک خلبان و ۲ تکنسین اورژانس جهت امداد رسانی به محل تصادف اعزام شد. اما متأسفانه

هنگام فرود در محل تصادف، بالگرد به دلیل کاهش دید ناشی از گرد و غبار (به دلیل این که در حاشیه جاده گزنک آمل در کیلومتر ۸۰ جاده هراز - آمل خاک زیادی از دو هفته قبل ریخته شده بود.) با کابل برق در حاشیه جاده برخورد کرد و تیر برق وارد بالگرد شد که منجر به سقوط بالگرد در ساعت ۹:۱۵ شد. بر اثر سقوط، خلبان و کمک خلبان آسیب سطحی دیدند و یکی از تکنسینهای اورژانس به نام مصطفی صادقی فوت کرد و تکنسین دیگر اورژانس نیز به نام هوشنگ عباسی شيرسوار به شدت زخمی و از ناحیه گردن دچار آسیب دیدگی شد و به بیمارستان ۱۷ شهريور آمل منتقل شد.

(Mi-17) ۱۷-بالگرد میل-۱۳۹۱/۰۶/۰۴

صبح شنبه ۱۳۹۱/۰۶/۰۴ استاندار آذربایجان غربی در سومین روز از هفته دولت به همراه تعدادی از فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای بازدید از مناطق مرزی و دیدار با رزمندگان مستقر در مناطق مرزی در حد فاصل شهرهای پیرانشهر و سردشت با یک فروند بالگرد میل-۱۷ (Mi-17) متعلق به پایگاه هوایی فتح عازم منطقه شدند. قرار بود پس از بررسی آخرین وضعیت منطقه، در مسیر برگشت، مقام عالی استان به شهرستان سردشت رفته و به مناسبت هفته دولت در بهره برداری برخی طرحها نیز شرکت کند که سد ورگیل نیز از جمله آنها بود. شهید سرتیپ پاسدار کریم بهرامی که مسئول معاونت عملیات قرارگاه حمزه سیدالشهداء (ع) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود و آشنایی کاملی با منطقه داشت؛ تصمیم گرفت پس از پیاده کردن استاندار و هیئت همراه تا زمان اتمام بازدید آنها، به یکی از پاسگاهها سر بزند. اما متأسفانه در مسیر بازگشت، در ارتفاعات جاسوسان شهرستان سردشت استان آذربایجان غربی، هنگام صعود، پیچ یکی از بالهای ملخ بالگرد که گویا شل شده بود؛ بیرون آمد و بالگرد از ارتفاع تقریباً ۵۰ متری سقوط کرد و چون تازه سوختگیری کرده بود و باک سوختش پر بود؛ آتش گرفت و متأسفانه منجر به شهادت سرنشینان شد.

اسامی جانباختگان:

- ۱- سرتیپ پاسدار خلبان یوسف جهانبخش اصل
- ۲- سروان پاسدار خلبان رسول ملکی
- ۳- سرگرد پاسدار مهندس علی علیزاده
- ۴- سرگرد پاسدار خلبان مرتضی چگنی
- ۵- سرهنگ دوم پاسدار خلبان کریم اختیار
- ۶- سرتیپ پاسدار کریم بهرامی

مراسم:

مراسم تشییع و تدفین شهدای سانحه سقوط بالگرد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سردشت، صبح دوشنبه ۱۳۹۱/۰۶/۰۶ از ساعت ۱۰ صبح از میدان انقلاب ارومیه با حضور مردم ارومیه برگزار شد. پیکرهای سرتیپ پاسدار کریم بهرامی و سروان پاسدار خلبان رسول ملکی در مزار شهدای ارومیه به خاک سپرده شد و پیکرهای سرهنگ دوم پاسدار خلبان کریم اختیار به شهرستان شاهین دژ و سرگرد پاسدار مهندس علی علیزاده به شهرستان خوی منتقل شد.

مراسم شام غریبان شهدای سانحه سقوط بالگرد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سردشت عصر دوشنبه ۱۳۹۱/۰۶/۰۶ از ساعت ۱۷ الی ۱۹ در مسجد امام حسین (ع) واقع در شهرک بهداری ارومیه برگزار شد.
مراسم سومین روز شهادت شهدای سانحه هوایی شهرستان سردشت صبح چهارشنبه ۱۳۹۱/۰۶/۰۸ از ساعت ۱۰ الی ۱۲ در مسجد امام حسین (ع) برگزار شد.

(Bell 214) ۲۱۴ بالگرد ۱۳۹۱/۰۸/۲۴

صبح چهارشنبه ۱۳۹۱/۰۸/۲۴ در پی اعلام حادثه واژگونی یک دستگاه مینی بوس در ساعت ۶:۵۰ در کیلومتر ۲۰ بزرگراه مشهد - باغچه، ۳ دستگاه آمبولانس اورژانس جاده ای ۱۱۵ و هلال احمر در ساعت ۷:۰۸ عازم محل تصادف شدند. این مینی بوس حامل تعدادی از فرهنگیان بود که از مشهد عازم منطقه احمد آباد بود. که در ۱۵ کیلومتری شهر ملک آباد، چرخ عقب آن جدا و واژگون شد و طی آن ۱۴ نفر مصدوم شدند.
با حضور امدادگران در محل تصادف، مشخص شد که حال راننده مینی بوس و ۴ نفر دیگر از آنها که ۲ نفر زن و ۲ نفر مرد فرهنگی بودند؛ وخیم است. بنابر این، امدادگران با خارج کردن مصدومان از مینی بوس، ۶ مصدوم با آمبولانسهای اورژانس جاده ای ۱۱۵ و هلال احمر و ۳ مصدوم دیگر نیز با وسایل نقلیه شخصی به بیمارستان امدادی شهید کامیاب مشهد منتقل شدند. اما به دلیل وخامت حال ۵ مصدوم دیگر، امدادگران برای انتقال مجروحان به بیمارستان شهید طالقانی مشهد، تقاضای اعزام بالگرد کردند. با درخواست اعزام بالگرد، یک فروند بالگرد ۲۱۴ (Bell 214) متعلق به هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران که تحت اجاره اورژانس هوایی مشهد بود؛ در ساعت ۷:۳۰ پایگاه هوایی را ترک و به محل تصادف رسید و ۵ نفر از مصدومان را که آسیب بیشتری دیده بودند را برای انتقال به بیمارستان طالقانی سوار کرد. اما به دلیل شرایط نامساعد جوی صبح در مشهد که ناشی از آلوده بودن و مه آلود بودن هوا بود؛ خلبان بالگرد اورژانس اقدام به کم کردن ارتفاع پرواز کرد که پس از لحظاتی، بالگرد با کابل فشار قوی برق درگیر و سقوط کرد. سپس با دیوار زمین کشاورزی برخورد کرد و تکه های آن پس از برخورد به زمین، متلاشی و در محل سانحه پراکنده شد. یک بال از ملخ اصلی آن نیز حدود ۵۰ متر دورتر از محل سانحه پرتاب شده بود. این سانحه، در انتهای منطقه «خین عرب» مشهد و در اطراف مجتمع تجاری الماس شرق، ۵ دقیقه قبل از فرود در بیمارستان شهید طالقانی، در ساعت ۸:۱۵ رخ داد.
در حدود ساعت ۹:۳۰ سقوط یک بالگرد در انتهای منطقه «خین عرب» مشهد کنار تصفیه خانه آب اعلام شد و مأموران گروه ویژه بررسی صحنه جرم و گروه پزشکی قانونی به محل سانحه اعزام شد. در بررسی اولیه ۸ پیکر در محل وجود داشت و ۲ نفر مجروح این سانحه که یکی از این افراد، زن و دیگری از گروه پروازی بود؛ با حال عمومی بسیار وخیم به بیمارستان رضوی مشهد منتقل شدند که یکی از آنان به محض رسیدن به بیمارستان فوت کرد و مجروح دیگر نیز با وجود تلاش جراحان و کادر درمانی بیمارستان، به دلیل شدت صدمات وارده جان خود را از دست داد. همچنین ۹ مصدوم حادثه مینی بوس که با آمبولانس و خودروی شخصی منتقل شده بودند؛ همان روز از بیمارستان امدادی شهید کامیاب مشهد مرخص شدند.

اسامی جانباختگان:

۱- سرهنگ مسعود شاه ویسی زاده: خلبان

۲- سروان هوبان مرتضوی: کمک خلبان

- ۳- سرگرد سید جعفر قاری: مسئول امنیت پرواز
- ۴- استوار یکم علیرضا پیرمغان: خدمه پرواز
- ۵- مهدی مهدی زاده: تکنسین اورژانس ۱۱۵
- ۶- حمید رضا اکرمی: فرهنگی
- ۷- فرشته اولادی: فرهنگی
- ۸- کاظم سعیدی: فرهنگی
- ۹- آریتا حسینی: فرهنگی
- ۱۰- نعمت الله میرزایی: راننده مینی بوس

مراسم:

پیکرهای شهدای سانحه هوایی بالگرد امدادی روز یکشنبه ۱۳۹۱/۰۸/۲۸ در مشهد تشییع شد. این مراسم با حضور فرماندهان نیروی زمینی و هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران، مسئولان، فرماندهان و کارکنان نیروهای نظامی و انتظامی مستقر در مشهد، خانواده های شهدا و ایثارگران و مردم مشهد، در حد فاصل مهدیه تا حرم حضرت امام رضا (ع) برگزار شد. پیکرهای شهدای هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران بعد از تشییع و طواف در حرم حضرت امام رضا (ع) برای خاکسپاری به زادگاههای خود منتقل شدند. پیکر شهید استوار یکم علیرضا پیرمغان بعد از تشییع در گلزار شهدای آرامستان بهشت رضا در مشهد به خاک سپرده شد و پیکرهای شهید سرهنگ خلبان مسعود شاه ویسی زاده، شهید سروان کمک خلبان هوبان مرتضوی و شهید سرگرد سید جعفر قاری برای تدفین به ترتیب به شهرهای کرمانشاه، کرج و قائن منتقل شدند.

C-130E هواپیمای ۱۳۸۴/۰۹/۱۵

ظهر سه شنبه ۱۳۸۴/۰۹/۱۵ ساعت ۱۳:۲۱ یک فروند هواپیمای C-130E به شماره بدنه ۵-۸۵۱۹ و شماره پرواز ۵۱۹ (شماره بدنه قدیمی: ۵-۱۳۱ - شماره بدنه در آمریکا: ۷۱-۰۲۲۲ - شماره سریال: ۴۳۹۹ - سال ساخت: ۱۹۷۰ میلادی) حامل خبرنگاران، عکاسان و تصویربرداران رسانه های داخلی که به منظور پوشش خبری رزمایش «عاشقان ولایت» که به دلیل تعمیر سیستم ناوبری VOR با بیش از ۵ ساعت تأخیر (زمان اصلی پرواز ۶:۳۰ صبح) عازم چابهار بودند؛ از فرودگاه مهرآباد به سوی بندرعباس پرواز کرد و پس از گذشت ۱۰ دقیقه از شروع پرواز به علت بروز نقص فنی در موتور شماره ۴ (خلبان در این لحظه با مشاوره با متخصصین، موتور شماره ۴ را خاموش کرد.) با اعلام حالت اضطراری از سوی شهید سرگرد خلبان بابک گوهری و طی هماهنگیهای لازم با تقرّب (رادار) فرودگاه مهرآباد، به سمت باند شماره L29 بازگشت. میدان دید در حدود ۱۵۰۰ متر گزارش شد. خلبان پس از کسب مجوز از تقرّب (رادار)، برای فرود، ارتفاع خود را کاهش داد و در فاصله ۷ مایلی باند و در ساعت ۱۳:۴۰ تقرّب فرودگاه مهرآباد، هواپیما را به برج مراقبت تحویل داد و مسئولیت خود را تمام شده تلقی کرد.

هواپیما در مسیر بازگشت و در فاصله ۴/۲ مایلی از مسیر اصلی خود به سمت چپ منحرف شد و این انحراف تا زمان بروز سانحه ادامه یافت. در فاصله ۳/۵ مایلی باند، افسر کاروان نظامی (بخش کنترل پروازهای نظامی پایگاه هوایی مهرآباد) با شهید گوهری تماس گرفت و شهید گوهری وضعیت را طبیعی اعلام کرد. این موضوع بیانگر این است که به دلیل نقص در سیستم ناوبری VOR متوجه انحراف به سمت چپ نبوده است. با ادامه پرواز و نزدیک

شدن هواپیما به زمین، خلبان متوجه انحراف مسیر شد و در جهت تصحیح مسیر خود به سمت باند پرواز (سمت راست)، بدون توجه به محدودیت هواپیما و از کار افتادن موتور شماره ۴ در بال سمت راست، با سرعت کم، اقدام به بَنک (غلت زدن) بیش از حد به سمت راست کرد که این عمل وی موجب استال (واماندگی و ایست) هواپیما شد و هواپیما با برگشت به سمت چپ و شیرجه شدید در ضلع B بلوک ۵۲ شهرک توحید (که شامل ۳۶ مجتمع مسکونی است) به زمین برخورد کرد و منفجر شد.

به گفته شاهدان، دو موتور از چهار موتور هواپیما از کار افتاده بود و هواپیما به صورت کج و با زاویه تندی نسبت به زمین برخورد کرد. خلبان تلاش بسیاری کرده بود تا هواپیما را روی خیابان جنب ساختمان بنشانند. اما چون هواپیما کج شده و کنترل از دست خلبان خارج شده بود؛ نتوانست آن را به سمت خیابان هدایت کند. که در نتیجه، بال سمت راست هواپیما به طبقه چهارم یک مجتمع مسکونی ۱۰ طبقه (۶۰ واحدی) اصابت کرد و دچار آتش سوزی شد که بر اثر این سانحه، تمامی ۹۴ سرنشین هواپیما (شامل ۱۰ نفر خدمه و ۸۴ نفر مسافر که ۳۹ نفر خبرنگار، عکاس و فیلمبردار غیر نظامی و ۲۹ نفر عکاس و فیلمبردار و خبرنگار و مسئولان روابط عمومی ارتش جمهوری اسلامی ایران به همراه ۱۶ نفر دیگر که ارتشی بودند). به همراه دست کم ۳۴ تن از ساکنین و افراد حاضر در شهرک مسکونی «توحید» حوالی سه راه آذری تهران و جنوب فرودگاه مهرآباد به شهادت رسیدند. این سانحه در ساعت ۱۳:۴۵ رخ داد و در مجموع ۱۲۸ نفر تلفات این سانحه به همراه ۱۳۲ مجروح که از ساکنین و افراد حاضر در محل سقوط بودند؛ گزارش شد.

بلافاصله پس از برخورد هواپیما به زمین، صدای مهیب انفجار به گوش رسید و آتشی وسیع، محل سقوط را فرا گرفت؛ و به دنبال آن شیشه های تعدادی از بلوکهای اطراف شکسته و دیوار طبقه اول مجتمع ده طبقه یکی از مجتمعهای بلوک ۵۲ شهرک توحید تخریب شد و آتش از طبقات زیرین ساختمان مسکونی مذکور به طبقات فوقانی سرایت کرد و شعله های حریق و دود از طبقات مختلف مشاهده شد. خوشبختانه طبقه چهارم که مورد اصابت بال هواپیما واقع شده بود؛ خالی از سکنه بود. اما موج انفجار شکستن شیشه ها و ازدحام، منجر به مجروح شدن تعداد زیادی از ساکنان شهرک توحید شد. موج انفجار منجر به آتش گرفتن ۱۲ خودرو شد. تلفات ساکنین مجتمع ساختمانی به دلیل انفجار سوخت هواپیما در هنگام برخورد و انفجار گاز شهری اتفاق افتاد. از آنجایی که هواپیما به تازگی پرواز خود را آغاز کرده بود؛ باک سوختش پر بود و همین امر بر شدت آتش سوزی ناشی از سقوط هواپیما افزود.

در پی وقوع این سانحه، در حالی که شمار زیادی از شهروندان به محل سانحه مراجعه کرده و ازدحام جمعیت در محل سانحه، کار امداد رسانی را با مشکل مواجه کرده بود؛ عوامل آتش نشانی ۳ دقیقه پس از وقوع سانحه، در محل سقوط هواپیما حضور یافته و عملیات امداد رسانی را آغاز کردند و عملیات امداد و نجات با حضور مأموران آتش نشانی، هلال احمر، اورژانس، انتظامی و... با اعزام ۶۰ دستگاه آمبولانس هلال احمر و ۳۰ دستگاه آمبولانس اورژانس به محل سانحه آغاز شد و تعدادی از مجروحان به بیمارستانهای شریعت رضوی، سوانح سوختگی شهید مطهری، لقمان، ۷ تیر، حضرت رسول (ص) یافت آباد، میلاد و فیاض بخش انتقال یافتند. به دنبال آن، کار بیرون کشیدن پیکرها از محل سقوط هواپیما آغاز شد و تعدادی از بالگردهای هلال احمر، اورژانس، آتش نشانی و ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز با استقرار در محل، اقدام به انتقال پیکرها و مجروحان سانحه کردند. پیکرهای سوخته توسط آمبولانسهای امدادی و نیز چند فروند بالگرد هلال احمر به بیمارستانها و مراکز درمانی منتقل شدند.

در حالی که پس از وقوع سانحه، برق و گاز منطقه برای جلوگیری خطرات احتمالی قطع شده بود؛ عملیات امداد رسانی به سانحه دیدگان و کار انتقال پیکرها، ساعتی پس از سانحه ادامه یافت و با تاریک شدن هوا، نیروهای

امدادرسان ضمن روشن کردن تعدادی پروژکتور، عملیات خاکبرداری از محل سقوط هواپیما را پیش بردند. انتقال پیکر جانباختگان این سانحه تا ساعت ۲۱ به طول انجامید. آتش سوزی در محل سقوط هواپیما و آپارتمانها نیز پس از چند ساعت با تلاش مأموران آتش نشانی و نیروهای امدادی مهار شد. بعد از این سانحه، «شبکه امنیت هوانوردی» طی گزارشی، این سانحه را دویست و هشتادمین سانحه برای هواپیماهای C-130 در کل جهان اعلام کرد. پس از چند روز، تمامی پیکرها به جز ۵ پیکر شناسایی شدند. مسئولان پزشکی قانونی تا مدتها منتظر بودند تا شاید خانواده های این ۵ نفر پیدا شوند. اما پس از گذشت حدود ۲ ماه بدون این که کسی سراغی از آنها بگیرد؛ به صورت مجهول الهویه به خاک سپرده شدند.

اسامی صد جانباخته این سانحه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- سرتیپ دوم صفرعلی رستمی بلمیری
- ۲- حسین مهاجری: مهندس فنی و مسئول فنی SNG صدا و سیما
- ۳- سید هادی حسینی سنگری: دانشجوی رشته هنر
- ۴- محمدحسن قریب طرزه: عکاس خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)
- ۵- حسن حیدری سزنگی: صدابردار و تصویربردار سیما
- ۶- سرتیپ عباس واعظی: معاون روابط عمومی کل ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۷- منصور محمودی شیرازی: بسیج سازمان صدا و سیما
- ۸- حسین عرب احمدی: تصویربردار شبکه خبر
- ۹- علی اسدی گُرد ده
- ۱۰- مسعود جان نثاری لادانی: خبرنگار شبکه قرآن و شبکه رادیویی جوان صدا و سیمای جمهوری اسلامی
- ۱۱- محمدعلی توران پشته: تصویربردار صدا و سیما
- ۱۲- حجت الاسلام و المسلمین مجتبی محدث: مسئول انتشارات عقیدتی سیاسی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۱۳- سید محمد طاوس شیرازی: تصویربردار شبکه خبر
- ۱۴- میثم قمری
- ۱۵- حسین مشکین: فیلمبردار معاونت فرهنگی و روابط عمومی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۱۶- علی عمران کیااشکوریان
- ۱۷- مهدی همتی خشدونی: تدوینگر شبکه خبر
- ۱۸- ناوبان دوم محمدباقر بابارشانی
- ۱۹- ناخدا سوم علیرضا ارسطوییان: مدیر فرهنگی معاونت فرهنگی و روابط عمومی نداجا
- ۲۰- ناخدا سوم علی اصغر سلیمانی
- ۲۱- ناوی یکم وظیفه علیرضا حمامیان قمصری
- ۲۲- حمید نظری ملک آبادی
- ۲۳- سروان سید امیر صحرائی: خبرنگار روابط عمومی و عضو فعال گروه رادیو و تلویزیون ارتش جمهوری اسلامی ایران

- ۲۴- ابراهیم بقایی: صدابردار واحد مرکزی خبر
- ۲۵- حسین باباپور
- ۲۶- ناسروان مهدی صادقی
- ۲۷- مجید عسگری: تصویربردار واحد مرکزی خبر
- ۲۸- سید مهدی میرافضلی سریزدی: خبرنگار ایرنا
- ۲۹- رسول کاظم نژاد: عکاس روزنامه کیهان
- ۳۰- جواد فراهانی: تصویربردار شبکه خبر
- ۳۱- مهدی احمدی (احدی)
- ۳۲- اسماعیل عمرانی: خبرنگار خبرگزاری ایسنا منطقه کویر
- ۳۳- جمشید مرشدی نوذر
- ۳۴- سپهدار ساجدی رئیسی: خبرنگاری ایرنا
- ۳۵- ابوذر نورایی مطلق: دانشجوی رشته روابط عمومی
- ۳۶- سید یحیی مهدوی: تدوینگر واحد مرکزی خبر
- ۳۷- سرتیپ خلیان حسن سرگل: ناوبر هواپیمای C-130
- ۳۸- علیرضا برادران نجار: عکاس خبرگزاری فارس
- ۳۹- سرتیپ محمدباقر نشاطی ثانی
- ۴۰- محسن رحیمی نیاکان: امنیت پروازی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۴۱- داود حدادیان
- ۴۲- محمدرضا شادروح: کارگردان گروه اجتماعی شبکه یک
- ۴۳- مهدی عباسی اناری: تصویربردار شبکه خبر
- ۴۴- حسین علی تاجی
- ۴۵- سروان قاسم محمدی: تهیه کننده و کارگردان گروه تلویزیونی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۴۶- سرتیپ دوم محمدرضا معصومی
- ۴۷- علی حبیبی
- ۴۸- محمدعلی بخشی: خبرنگار نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۴۹- عبدالجلیل عیدی زاده: تصویربردار واحد مرکزی خبر
- ۵۰- استوار یکم رضا سوری: خبرنگار و تصویربردار عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۵۱- محمدصادق نیلی احمدآبادی: خبرنگار خبرگزاری فارس
- ۵۲- سرتیپ محمدعلی بهلول: پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۵۳- خداعفو عبدیانی: تصویربردار شبکه خبر
- ۵۴- سروان حسنعلی بابائی
- ۵۵- محمد کربلایی احمد: خبرنگار و عکاس روزنامه همشهری
- ۵۶- محمدحسین مقصودی: عکاس نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۵۷- ناخدا سوم حسین مهنانی
- ۵۸- امیر صفر

- ۵۹- مهدی ابراهیمی
- ۶۰- سرتیپ دوم سید جلیل سید علی روته
- ۶۱- محمود ایل بیگی: خبرنگار واحد مرکزی خبر
- ۶۲- ناواستوار وظیفه علی علیزاده تبریزی
- ۶۳- سرتیپ ناصر عباس نیکو
- ۶۴- اسدالله عزیزی
- ۶۵- حسین خسروآبادی: واحد فنی بسیج صدا و سیما
- ۶۶- سرگرد بابک گوهری: خلبان هواپیمای C-130
- ۶۷- سرتیپ دوم حسن افشاری کرمانی: کاردان سامانه های الکترومکانیکی
- ۶۸- روح الله احمدوند
- ۶۹- علیرضا افشار زنجانی: خبرنگار شبکه خبر
- ۷۰- سرهنگ بهمن نصر اصفهانی: پدافند نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۷۱- بابک غیاثوند
- ۷۲- استوار دوم امین نیکوکار: مهندس پرواز هواپیمای C-130
- ۷۳- سرگرد محمد کاظم یعقوبی
- ۷۴- محمد طاهری
- ۷۵- رحمان میرزایی: کارمند پژوهش (محقق) صدا و سیما
- ۷۶- علیرضا خدادادی: فیلمبردار معاونت فرهنگی و روابط عمومی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۷۷- حمیدرضا خیرخواه: تهیه کننده، کارگردان، خبرنگار و مجری صدا و سیما
- ۷۸- یوسف لشکری
- ۷۹- حمید نداف ازغندی: لود مستر هواپیمای C-130
- ۸۰- امیر جعفری: مهندس پرواز هواپیمای C-130
- ۸۱- محمدرضا فریس آبادی: تصویربردار شبکه خبر
- ۸۲- سرتیپ دوم داود برادری: پدافند نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۸۳- ستوان یکم جواد زاهد
- ۸۴- محمدرضا (کاظم) احمدی (علی آبادی): کارگردان اخبار سیما
- ۸۵- مهدی یونسی: تکنسین صدا و تصویر تولید فنی بسیج
- ۸۶- حسن نجفی: کارمند تولید سیما
- ۸۷- ناسروان مجتبی زهره ای
- ۸۸- استوار دوم امید محمدیان
- ۸۹- غلامرضا شهبازیان
- ۹۰- مهنای یکم حسین آزموده
- ۹۱- سرهنگ موسی الرضا دلیلی: پدافند نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
- ۹۲- سید فخرالدین حسینی
- ۹۳- علی اکبری نیا

۹۴- سروان حسین جعفری خرمی: کمک خلبان هواپیمای C-130

۹۵- محمدرضا سلیمانی: تهیه کننده و تصویربردار

۹۶- ناویان یکم سبزیعلی عابدیان شهرکی

۹۷- سرگرد طاهر دلیری ماجلان

۹۸- داریوش شاهینی

۹۹- ستوان یکم وظیفه احسان آرمان نسب

۱۰۰- محسن پورکرمان: ساکن شهرک توحید

مراسم:

مراسم چهلمین روز شهادت شهدای عرصه خبر و رسانه با حضور مردم صبح یکشنبه ۱۳۸۴/۱۰/۲۵ در مصلاى بزرگ تهران برگزار شد.

مراسم اولین سالگرد شهدای اصحاب رسانه، عصر جمعه ۱۳۸۵/۰۹/۱۷ از ساعت ۱۵ الی ۱۷ در کتابخانه ملی ایران واقع در تهران - بزرگراه شهید حقانی، با حضور خانواده شهدای اصحاب رسانه و مسئولان کشوری برگزار شد.

مراسم دومین سالگرد شهادت اصحاب رسانه، عصر پنجشنبه ۱۳۸۶/۰۹/۱۵ از ساعت ۱۳ الی ۱۶ با حضور خانواده های این شهدا، دست اندرکاران عرصه اطلاع رسانی، مسئولان ارتش جمهوری اسلامی ایران و مسئولان و معاونان صدا و سیما و مردم در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

در آستانه سی امین سالگرد پیروزی انقلاب، همزمان با هزارمین روز پرواز C-130 مراسم گرامیداشت شهدای اصحاب رسانه عصر یکشنبه ۱۳۸۷/۰۶/۱۰ در فرهنگسرای بهمن واقع در میدان بهمن تهران برگزار شد.

مراسم سومین سالگرد شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 روز جمعه ۱۳۸۷/۰۹/۱۵ در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم چهارمین سالگرد عروج ملکوتی شهدای اصحاب رسانه از طرف خانواده شهدای اصحاب رسانه عصر یکشنبه ۱۳۸۸/۰۹/۱۵ همزمان با عید غدیر خم از ساعت ۱۴ در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم پنجمین سالگرد شهدای اصحاب رسانه روز پنجشنبه ۱۳۸۹/۰۹/۱۸ در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم ششمین سالگرد شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 روز پنجشنبه ۱۳۹۰/۰۹/۱۰ در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران با حضور خانواده شهدا، مسئولان لشکری و کشوری و مردم برگزار شد.

مراسم هفتمین سالگرد شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 روز پنجشنبه ۱۳۹۱/۰۹/۰۹ در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم هشتمین سالگرد شهادت شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 بعد از ظهر پنجشنبه ۱۳۹۲/۰۹/۱۴ با حضور خانواده شهدا، قائم مقام، معاونان و مدیر کل روابط عمومی سازمان صدا و سیما، نمایندگان رسانه ها و خبرنگاریها و برخی از مسئولان کشوری و لشکری برگزار شد و مزار شهدا در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران گلباران و عطرافشانی شد.

مراسم نهمین سالگرد شهادت اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 روز پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۹/۱۳ در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم دهمین سالگرد شهادت شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 ظهر پنجشنبه ۱۳۹۴/۰۹/۱۲ از ساعت ۱۳ الی ۱۶:۳۰ با حضور خانواده شهدا و اصحاب رسانه در قطعه ۵۰ گلزار شهدای اصحاب رسانه آرامستان بهشت زهرا در تهران برگزار شد.

مراسم یازدهمین سالگرد شهدای اصحاب رسانه در حادثه سقوط هواپیمای C-130 عصر پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۹/۱۱ در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان بهشت زهرا، بنیاد شهید تهران بزرگ و ارتش جمهوری اسلامی ایران برگزار شد.

۱۳۹۵/۰۱/۰۶ بالگرد میل-۱۷ (Mi-17)

عصر جمعه ۱۳۹۵/۰۱/۰۶ بنابر اطلاع مسئولان محلی شهرستان خنج در استان فارس، مبنی بر آسیب دیدگی یک چوپان که با تفنگ شکاری غیر مجاز در اطراف کوههای شهرستان خنج به خودش شلیک کرده بود و از ناحیه صورت و فک دچار آسیب شده بود؛ تیم امداد و نجات کوهستان شهرستان جهرم به منطقه اعزام شدند. پس از جستجو، پیکر نیمه جان چوپان برای مداوا به دامنه کوه منتقل شد و با توجه به آسیب دیدگی شدید وی، رئیس شبکه بهداشت و درمان شهرستان خنج درخواست اعزام بالگرد اورژانس به منطقه را کرد. مدتی پس از این اطلاع، مجدد با اورژانس تماس گرفته شد و اطلاع داده شد که فرد مصدوم را به بیمارستان محلی منتقل کرده اند. ولی با توجه به شدت جراحت، مجدداً درخواست بالگرد جهت انتقال مصدوم به بیمارستان چمران در شیراز شد. پس از اعلام این مأموریت، رئیس اورژانس استان فارس به خلبان بالگرد اعلام کرد که زمان بازگشت شما، زمان تاریکی شب است. ولی خلبان گفت: من این مأموریت را انجام می دهم و چندی پیش نیز، پرواز در شب را انجام داده ام. بالگرد میل-۱۷ (Mi-17) متعلق به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در اختیار اورژانس فارس بود؛ ساعت ۱۸:۱۱ عصر از شیراز به خنج اعزام شد و پس از سوار کردن فرد مصدوم به پرواز درآمد. آخرین تماس بالگرد با اورژانس ۵ دقیقه قبل از سقوط بود که خلبان اعلام کرد: حدود ۵ دقیقه دیگر در زمین چمن مشخص شده (مجتمع ولایت) فرود خواهیم آمد. همچنین حمیدرضا جوادی مسئول پایگاه اورژانس هوایی در بالگرد درخواست کرد که آمبولانس زمینی برای انتقال مصدوم به بیمارستان آماده شود. اما متأسفانه بالگرد اورژانس در ساعت ۲۰:۱۵ در حدود ۶ مایلی جنوب فرودگاه دچار سانحه هوایی شد و هر ۹ سرنشین آن جان باختند. این سانحه در منطقه دهنو نزدیک دریاچه مهارلو در اطراف شهرستان کوار استان فارس و ۳۰ کیلومتری شیراز اتفاق افتاد.

این سانحه به علت برخورد بالگرد با دکل ۲۵۲ متری فرستنده رادیو فارس صدا و سیما (احداث در سال ۱۳۵۶) در ابتدای جاده کوار به دلیل نبود چراغ چشمک زن اخطار به وقوع پیوست و لاشه بالگرد بیرون از محوطه فوس کشیده صدا و سیما در فاصله ۳۵۰ متری از آن روی زمین افتاد. پس از اطلاع از سقوط بالگرد از سوی تیم امداد و نجات جمعیت هلال احمر استان فارس، از پایگاه امداد و نجات بین شهری آبگرم کوار و نیز پایگاه امداد و نجات موقت نوروزی سیف آباد سروستان و نیز تیم امداد و نجات کوهستان استان فارس به منطقه اعزام شدند. همچنین ۲۵ نفر از مأموران آتش نشانی شیراز برای امداد رسانی به محل سانحه اعزام شدند. جستجوی پیکر جانباختگان تا ساعت ۱ بامداد شنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۷ ادامه داشت و همه پیکرها به مراجع قانونی منتقل شدند. این بالگرد مجهز به امکانات دید در شب بود و خلبان آن، کاپیتان خرم دشتی از جمله خلبانان با سابقه ای بود که بیشترین پروازها را در شب انجام داده بود و هر زمان که نیاز به پرواز در شب بود؛ از این خلبان کمک می گرفتند.

اسامی جانباختگان:

- ۱- سرهنگ پاسدار حجت الله خرم دشتی: خلبان
- ۲- سرهنگ پاسدار سید محمد وفادار: خلبان
- ۳- سرگرد پاسدار عبدالخالق رنجبر: مهندس پرواز
- ۴- ستوان دوم پاسدار مهدی نجفی: تیم فنی پرواز
- ۵- ستوان یکم پاسدار محمد امین کدخدایی: تیم فنی پرواز
- ۶- حسن قائدی: رئیس اورژانس خنج
- ۷- حمیدرضا جوادی: مسئول پایگاه اورژانس هوایی
- ۸- حسن رحیمی: بیمار
- ۹- رجبعلی کریمی: همراه بیمار

مراسم:

پیکر جانباختگان حادثه سقوط بالگرد اورژانس هوایی فارس صبح دوشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۹ از ساعت ۹:۳۰ با حضور سید حسن قاضی زاده هاشمی وزیر بهداشت و درمان، مهندس افشانی استاندار فارس و دیگر مسئولان محلی و مردم پس از اقامه نماز میت در حرم حضرت سید علاء الدین حسین (ع) تا آرامستان دارالرحمة شیراز تشییع شد و پیکر تعدادی از شهدا به زادگاهشان منتقل شد. پیکرهای حسن قائدی، حسن رحیمی و رجبعلی کریمی پس از تشییع در شیراز به شهرستان خنج منتقل شد. پیکر سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی نیز پس از تشییع در شیراز به زادگاهش «تودشکچویه» در ۵۰ کیلومتری نائین منتقل شد. همچنین پیکر شهید حمیدرضا جوادی، در آرامستان گشن واقع در شیراز، بلوار امیر کبیر، چهارراه کشن به خاک سپرده شد. مراسم گرامیداشت جانباختگان سقوط بالگرد اورژانس هوایی فارس، عصر دوشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۹ از ساعت ۱۶:۳۰ در حسینة ثارالله (ع) واقع در بلوار پاسداران شیراز برگزار شد.

(Bell 214) ۲۱۴ بالگرد ۱۳۸۸/۰۵/۲۵

صبح یکشنبه ۱۳۸۸/۰۵/۲۵ ساعت ۹:۳۰ یک فروند بالگرد ۲۱۴ (Bell 214) آموزشی متعلق به نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در روستای زرنان شهرستان شهریار (شهرستان شهریار در ۴۵ کیلومتری غرب استان تهران واقع شده است.) به دلیل جدا شدن ملخ اصلی بالگرد، در یک مزرعه سقوط کرد و ۳ نفر از سرنشینان آن جان باختند. پس از وقوع این سانحه، هلال احمر، نیروی انتظامی، آتش نشانی، دستگاه قضایی، اکیپها و نیروهای امدادی (شامل ۳ دستگاه آمبولانس در ساعت ۹:۴۵ صبح) در محل سانحه حاضر شدند و کار انتقال پیکرها توسط نیروهای امدادی انجام شد.

اسامی جانباختگان:

- ۱- ستوان یکم خلبان احمد رفعت نیا: هنرآموز بالگرد ۲۱۴
- ۲- سرگرد یوسف آهون بر: استاد خلبان بالگرد ۲۱۴
- ۳- ستوان محمد مهدی زارعی: مهندس پرواز بالگرد ۲۱۴

۱۳۹۵/۰۹/۱۶ بالگرد ۲۰۵ (Bell 205)

قبل از ظهر سه شنبه ۱۳۹۵/۰۹/۱۶ ساعت ۱۱:۴۰ یک فروند بالگرد ۲۰۵ (Bell 205) متعلق به شرکت پنها (پشتیبانی و نوسازی هلی کوپترهای ایران) در حین پرواز دچار نقص فنی شد و در شرایطی که بالگرد به سرعت در حال کاهش ارتفاع بود؛ خلبان جهت جلوگیری از برخورد به ساختمانهای مسکونی، بالگرد را به سمت دریاچه چیتگر در غرب تهران کشاند و در دریاچه چیتگر سقوط کرد. در پی این سانحه، ۴ ایستگاه آتش نشانی و ۲ تیم غواصی ویژه و ۲ تیم نجات و ۷ دستگاه آمبولانس اورژانس و یک بالگرد اورژانس به محل اعزام شدند و ۸ سرنشین بالگرد را از آب بیرون کشیدند و به بیمارستان منتقل کردند اما ۲ نفر از آنان به نامهای نورکرم زارعی (خلبان) و نصرالله خلیقی جان باختند. همچنین نیروهای امدادی لاشه بالگرد را حدود ساعت ۱۵ از دریاچه بیرون کشیدند.

۱۳۸۶/۰۲/۱۹ هواپیمای F-5E

صبح چهارشنبه ۱۳۸۶/۰۲/۱۹ ساعت ۱۰ یک فروند هواپیمای F-5E متعلق به نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که از پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول با هدف «چک کردن رادار آبدانان» مأموریت خود را آغاز کرده بود؛ ساعت ۱۱:۰۵ در ارتفاعات حوالی روستای «گلخانه» از توابع «حسینیه» بخش «آلوار گرمسیری» شهرستان اندیمشک استان خوزستان به علت نامشخصی دچار سانحه هوایی شد و سقوط کرد؛ که منجر به شهادت شهید سرگرد خلبان سید محمود علوی شد.

۱۳۹۰/۰۳/۰۹ بالگرد ۲۰۹ (کبرا)

صبح دوشنبه ۱۳۹۰/۰۳/۰۹ بالگرد ۲۰۹ (Bell AH-1 Cobra) هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران متعلق به مرکز آموزش هوانیروز شهید وطن پور اصفهان به دلیل نقص فنی، ناشی از نشت روغن هیدرولیک به داخل محفظه موتور آتش گرفت و برای جلوگیری از برخورد با اماکن مسکونی، با تغییر مسیر ناگهانی، در زمینهای کشاورزی روستای کیچی از توابع کوهپایه در شهرستان اصفهان استان اصفهان در ساعت ۱۰:۳۰ سقوط کرد. در این سانحه، شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور و شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی به شهادت رسیدند.

مراسم:

مراسم تشییع پیکرهای شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور و شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی، روز چهارشنبه ۱۳۹۰/۰۳/۱۱ از میدان فیض تا گلستان شهدای اصفهان برگزار شد. در پایان این مراسم که با حضور مردم اصفهان و خانواده دو شهید برگزار شد؛ پیکر شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور برای خاکسپاری به زادگاهش در شهرستان لاهیجان و پیکر شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی به شهرستان گیلانغرب منتقل شد.

۱۳۸۶/۰۹/۰۵ هواپیمای F-4D

ظهر دوشنبه ۱۳۸۶/۰۹/۰۵ ساعت ۱۲:۴۵ یک فروند هواپیمای F-4D متعلق به نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هنگام انجام مأموریت رزمایشی نزدیک شهر بندری گنارک (کنارک در ۷۰۰ کیلومتری جنوب زاهدان در استان سیستان و بلوچستان و در ساحل دریای عمان واقع شده است.) مورد اصابت پدافند خودی قرار گرفت؛ که در این سانحه، شهید سرگرد خلبان رضا صادقی مهر به همراه شهید سرهنگ دوم خلبان علی اصغر آفرین شهریار به شهادت رسیدند.

۱۳۹۳/۰۷/۱۹ هواپیمای توربو کامندر (Rockwell 690A Turbo Commander)

عصر شنبه ۱۳۹۳/۰۷/۱۹ هواپیمای توربو کامندر (Rockwell 690A Turbo Commander) با رجیستر (شماره بدنه) ۱۴۰۳ متعلق به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در ساعت ۱۷:۳۵ با ۷ سرنشین از فرودگاه مهرآباد تهران به مقصد زاهدان پرواز کرد. اما در ساعت ۲۰:۱۹ حوالی منطقه انار کرمان ارتباط رادیویی اش قطع و از صفحه رادار محو شد. پس از این اتفاق، بلافاصله تیمهای جستجو وارد عمل شدند و به محل احتمالی وقوع سانحه رفتند. ۲۵ گروه از هلال احمر، تیمهایی از اورژانس و همچنین اکیپهای جستجوی نیروی انتظامی تلاش خود را برای یافتن هواپیمای مفقود شده آغاز کردند؛ تا اینکه لاشه هواپیما در ارتفاعات سبزپوشان منطقه چاه رحمان بخش کورین شهرستان زاهدان در استان سیستان و بلوچستان پیدا و معلوم شد هر ۷ سرنشین آن جان باخته اند. پس از بررسیهای لازم مشخص شد که خلبان هواپیما پس از بروز نقص فنی به دنبال مکان مناسب برای فرود اضطراری بوده است. اما در هنگام فرود به خاطر تاریکی شب و دید محدود، هواپیما به موانع برخورد کرده و متلاشی شده است. تمامی پیکرهای شهدا در وضعیت نسبتاً سالم کشف شدند و پیکر سرنشینان صبح یکشنبه ۱۳۹۳/۰۷/۲۰ ساعت ۱۱ توسط بالگرد ابتدا به فرودگاه زاهدان و بعد به پزشکی قانونی زاهدان و سپس به تهران منتقل شد. این هواپیما حامل گروهی از کارشناسان نیروی انتظامی بود که برای انجام مأموریت ستادی به استان سیستان و بلوچستان می رفتند.

اسامی جانباختگان:

- ۱- سرتیپ دوم علی احمد فرخی: خلبان و رئیس سازمان بازرسی هواناچا
- ۲- سرهنگ دوم حجت خلیل لو: کمک خلبان
- ۳- سروان قربانعلی قویدل: مهندس پرواز
- ۴- سرتیپ عبدالعلی صادقی معاون ایمنی بازرسی کل ناجا
- ۵- سرتیپ دوم علی خرسندی نیا: پلیس پیشگیری ناجا
- ۶- سرتیپ دوم قربان محمد درودگر نیت: معاونت عملیات ناجا
- ۷- محسن طلوعی: کارمند نیروی انتظامی

مراسم:

مراسم تشییع پیکر شهدای سانحه سقوط هواپیمای نیروی انتظامی صبح سه شنبه ۱۳۹۳/۰۷/۲۲ از ساعت ۹ از محل ستاد فرماندهی ناجا واقع در میدان ونک تا خیابان ولی عصر در تهران برگزار شد.

فصل دوم:

زندگینامه شهدا

شهید سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی فرزند محمدحسین در تاریخ ۱۳۶۰/۰۵/۲۳ در شیراز چشم به جهان گشود و در تاریخ ۱۳۷۸/۰۷/۰۱ وارد دانشکده خلبانی شد. علاقه و استعداد زیادی در ورزش داشت و در مسابقات تیراندازی، شنا و دومیدانی از نفرات برتر بود. در سال ۱۳۸۲ به درجه ستوان دوم مفتخر شد. در سال ۱۳۸۵ هنگامی که در پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران دچار ترکیدگی چرخ شد با مهارت بالا و انجام حرکت ۳۶۰ درجه (و البته خطرناک) موفق به هدایت و نشان دادن غول آهنین خود شد. در سال ۱۳۸۸ دچار تصادف شدیدی شد که جلوی پیشرفتش را گرفت. در سال ۱۳۹۰ به درجه سرگردی مفتخر شد و سرانجام در سن ۳۲ سالگی در تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۰۱ در سانحه هوایی در پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر به شهادت رسید و در آرامستان دارالرحمة شیراز، گلزار شهدا، قطعه ۱ شهدای ارتش، ردیف ۱۲ به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۱/۵ ساله به نام آبتین به یادگار مانده است.

مراسم:

مراسم تشییع و تدفین شهید سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی صبح پنجشنبه ۱۳۹۲/۰۷/۰۴ از ساعت ۸ از درب دوم پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز به طرف قطعه شهدای آرامستان دارالرحمة شیراز انجام شد.

مراسم سومین و هفتمین روز شهادت سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی صبح جمعه ۱۳۹۲/۰۷/۰۵ از ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱:۳۰ در حسینیه عاشقان ثارالله (ع) شیراز (واقع در بلوار پاسداران، زرهی) برگزار شد.

مراسم ختم شهید سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی عصر چهارشنبه ۱۳۹۲/۰۷/۱۰ از ساعت ۱۶ الی ۱۸ در مسجد امام سجاد (ع) پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر برگزار شد.

مراسم چهلمین روز شهادت سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی صبح جمعه ۱۳۹۲/۰۸/۱۰ از ساعت ۹:۳۰ الی ۱۱:۳۰ در مسجد فاطمه الزهرا (س) شیراز (واقع در خیابان زند، جنب هتل پارس) برگزار شد.

مراسم اولین سالگرد شهادت سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی عصر پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۷/۰۳ از ساعت ۱۵ الی ۱۷ در مسجد فاطمه الزهرا (س) (شیراز- خیابان زند - جنب هتل پارس) برگزار شد.

مراسم دومین سالگرد شهادت سرهنگ دوم خلبان آرش رضایی عصر پنجشنبه ۱۳۹۴/۰۷/۰۲ از ساعت ۱۶ در آرامستان دارالرحمة شیراز، گلزار شهدا، قطعه ۱ شهدای ارتش برگزار شد.

شهید سرهنگ خلبان آرش شاه محمدی فرزند حسین در تاریخ ۱۳۵۳/۰۵/۰۵ متولد شد. وی یکی از خلبانان برجسته هواپیمای MIG-29 بود که قبل از ورود به گردان شکاری MIG-29 در گردان جنگنده F7 (F7 نمونه چینی MIG-21 است). پرواز خود را شروع کرد. و سرانجام در سن ۳۸ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۸ در سانحه هوایی در بیابانهای حسن آباد قم به شهادت رسید.

شهید سرتیپ خلبان صمد اکبریور فرزند قنبر در تاریخ ۱۳۳۶/۰۸/۰۱ در شهرستان جهرم در استان فارس دیده به جهان گشود. دوره ابتدایی و متوسطه را در استهبان و مرودشت به اتمام رساند و در سال ۱۳۵۶ به دانشکده خلبانی نیروی هوایی راه یافت و پس از گذراندن دوره آموزش مقدماتی برای تکمیل دوره در همان سال به آمریکا اعزام شد و در سال ۱۳۵۸ به ایران بازگشت و در تاریخ ۱۳۵۸/۱۲/۲۸ ازدواج کرد. پس از بازگشت از آمریکا دوره های آموزشی هواپیمای اف ۲۷ (فرندشیپ) را به پایان رساند و بر حسب نیاز به گردان پروازی اف ۲۷ منتقل شد. که در این مدت، کلیه مأموریت های محوله از جمله شرکت در پروازهای هدف کش (حمل هدف) به منظور بالا بردن توان رزمی نیروهای پدافندی در امر آموزش خدمه توپهای اورلیکن ۲۳۰ میلی متری و پروازهای پشتیبانی را انجام داد. و سرانجام در سن ۵۲ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۶/۳۱ در سمت جانشینی فرماندهی پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز در حین انجام وظیفه در رژه هوایی ارتش به همراه همزمانش در سانحه هوایی در روستای ولی آباد قرچک ورامین به شهادت رسید و در گلزار شهدای آرامستان دارالرحمة شیراز به خاک سپرده شد.

شرح اندکی از کارهای محوری برجسته شهید صمد اکبریور:

- ۱- حضور داوطلبانه در انجام پروازهای هوانیروز در طول هشت سال دفاع مقدس.
- ۲- پس از طی ۳ سال پرواز با هواپیمای اف ۲۷ به گردان پروازی C-130 منتقل شد.
- ۳- شرکت خلبان در طول هشت سال دفاع مقدس و انجام پروازهای تاکتیکی و تخلیه مجروحین و کمک رسانی به مناطق جنگی و انجام پروازهای چند فروندی با هواپیمای C-130.
- ۴- به علت جدیت در امر پرواز و انجام به موقع مأموریت های محوله و بالا بردن سطح مهارت به رده پروازی خلبان یکی هواپیمای C-130 فعالیت کرد.
- ۵- از بدو ورود به گردان C-130 حضور فعال در آموزش و ارزیابی داشته و به عنوان افسر آموزش و یکنواختی در گردان C-130 خدمت کرد.
- ۶- در طول هشت سال دفاع مقدس علاوه بر انجام پرواز، به عنوان افسر رابط و افسر هماهنگ کننده هواپیمای بوئینگ ۷۰۷ (سوخترسان) انجام وظیفه کرد.
- ۷- علاوه بر پرواز به عنوان فرمانده هواپیمای C-130 و بالا بودن توانش، به عنوان فرمانده هواپیمای اف-۳۳ مأموریت های محوله را که بیشترین پروازها در مناطق جنگی در امر جابجایی فرماندهان رده بالای نیرو از جمله شهید بابایی و همچنین جابجایی متخصصین و پیک به مناطق جنگی انجام وظیفه کرد.

- ۸- انجام پروازهای پشتیبانی در قالب پروازهای سرویس هوایی ساها. (ساها مخفف «سرویس ارتباط هوایی ارتش» است که یک شرکت هواپیمایی ایرانی بود).
- ۹- اعزام به مناطق جنگی و عهده دار مسئولیت دسکِ هوایی و افسر ناظر مقدم و هماهنگ کننده پروازهای منطقهٔ مریوان.
- ۱۰- اعزام به منطقهٔ والفجر ۸ (فاو) و افسر ناظر مقدم.
- ۱۱- اعزام به منطقهٔ پرندهک و عهده دار مسئولیت دسک هوایی و توپهای پدافندی.
- ۱۲- به علت جدیت در امر پرواز و مهارت در امر چتربازی با هواپیمای C-130 به عنوان افسر هماهنگ کننده پروازهای گروهی فعالیت کرد.
- ۱۳- به علت جدیت در امر پروازی و دلسوزی فراوان طی گردشکاریهای فراوان مورد تشویق فرماندهان شد.
- ۱۴- به علت کسب بالاترین نمره در آزمون ارزیابی ستاد نهجا مورد تشویق قرار گرفت.
- ۱۵- به علت جدیت در امر پروازی و دلسوزی به سمت افسر عملیات ترابری برگزیده شد.
- ۱۶- به علت جدیت در امر پرواز و انجام به موقع مأموریت‌های محوله و بالا بردن سطح مهارت، به هواپیمای ایلوشین انتقال یافت و دوره های زمینی هواپیمای ۴ موتوره جت را با بالاترین نمرات پشت سر گذاشت.
- ۱۷- بعد از مدت کوتاهی به علت مهارت و جدیت در پرواز به عنوان فرماندهٔ هواپیمای ایلوشین و معلم خلبان (رادایوپراتور) در پروازهای آموزشی و آزمایشی هواپیمای ایلوشین، شرکت فعال کرد.
- ۱۸- به علت جدیت در امر مدیریت و صلاحیت در مدیریت، به عنوان فرماندهٔ گردان ایلوشین خدمت کرد.
- ۱۹- به علت جدیت در امر مدیریت و صلاحیت، به سمت جانشین تیپ ترابری خدمت کرد.
- ۲۰- به علت جدیت در امر پرواز و مهارت در فرماندهی هواپیمای ایلوشین، به ردهٔ پروازی معلمی هواپیمای ایلوشین انجام وظیفه کرد.
- ۲۱- به عنوان افسر هماهنگ کننده در پروازهای ترابری در امر کمک رسانی به مناطق زلزله زدهٔ بم خدمت کرد.
- ۲۲- به عنوان خلبان هواپیمای ایلوشین در امر کمک رسانی به مناطق زلزله زده، پروازهای زیادی را انجام داد.
- ۲۳- به علت جدیت در امر پرواز و مهارت در معلم خلبانی هواپیمای ایلوشین به ردهٔ پروازی خلبان آزمایشگر خدمت کرد.
- ۲۴- به علت جدیت در امر مدیریت و صلاحیت به سمت فرماندهٔ تیپ ترابری خدمت کرد.
- ۲۵- در زمان فرماندهی تیپ ترابری، به عنوان خلبان داوطلب به امیدیه رفت و هواپیمایی را که در سال ۱۳۷۲ در امیدیه سانحه داده بود و بال سمت راست آن کاملاً سوخته بود را بعد از اینکه متخصصان ایرانی بال این هواپیما را ساختند؛ آزمایش کرد و هواپیمایی را که در گرمای سوزان امیدیه به مدت ۱۵ سال پرواز نمی کرد را با پروازی موفقیت آمیز در سال ۱۳۸۷ به شیراز منتقل کرد.
- ۲۶- به علت جدیت در امر مدیریت و مهارت در پرواز، بعد از ۳۰ سال با درخواست سازمان، خدمت را تمدید کرد.
- ۲۷- در زمان ابقا، به علت جدیت در مدیریت و صلاحیت به ردهٔ جانشینی فرماندهی پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز انتخاب شد.
- ۲۸- در زمان فرماندهیش به علت علاقهٔ فراوان، به پرواز خود ادامه داد و شاگردان زیادی را به مراحل بالاتر، آموزش داد.
- ۲۹- در سال ۱۳۸۷ در زمان جانشینی فرماندهی پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز به حج تمتع مشرف شد و ۸ ماه پس از بازگشت از حج به شهادت رسید.

شهید سرهنگ خلبان افشین هریسی نژاد فرزند عیسی و عشرت متولد ۱۳۵۳/۰۲/۲۹ در شهرستان هریس استان آذربایجان شرقی چشم به جهان گشود. بچه سوم خانواده بود و سه برادر و دو خواهر دارد. پدرش فرش فروش بود. از همان دوران تحصیل و دوران راهنمایی و دبیرستان استعداد و توانایی ویژه ای در درس و تحصیل داشت. دوره خلبانی را در دانشکده نیروی هوایی (دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری فعلی) و همچنین دوره تخصصی خود را در مسکو گذراند. در سال ۱۳۸۰ با همسرش که ساکن اصفهان بود ازدواج کرد. ۳ سال هم در شیراز خدمت کرد. و سرانجام در سن ۳۵ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۶/۳۱ در حالی که افسر عملیات گردان پروازی ایلوشین و معاون عملیاتی پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز بود؛ به همراه همزمانش در روستای ولی آباد قرچک ورامین بر اثر سانحه هوایی به شهادت رسید و در گلزار شهدای هریس به خاک سپرده شد و میدان ورودی شهر هریس به نام این شهید نامگذاری شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۴ ساله به یادگار مانده است.

مراسم:

روز پنجشنبه ۱۳۸۸/۰۷/۰۲ پیکر شهید سرهنگ خلبان افشین هریسی نژاد با حضور امام جمعه، فرماندار و مسئولین محلی و مردم شهرستان هریس در سطح خیابانهای این شهر تشییع و پس از اقامه نماز میت توسط حجت الاسلام و المسلمین قهرمان احمدی، امام جمعه شهرستان هریس، در گلزار شهدای این شهرستان به خاک سپرده شد.

وصیت نامه شهید:

به نام خدای جهان آفرین

سپاس و ستایش خدای را عظمت و شوکتش بی بدیل است و خلقتش بی نظیر - اول است و آخر - رحیم است و رحمان - هر چه هست، او هست و او هست و او هست...

اینک به بهانه وداع با تمام خوبیها، با تمام آرزوهای دوران خوش دانشجویی گرد هم آمده ایم تا لحظاتی در کنار هم در این محفل زیبا خاطره شیرینی را در دفاتر خاطراتمان ماندگار کنیم و ارج نهیم مقام و منزلت استادان ارجمندی را که ما را در رسیدن به اهداف و آرزوهایمان راهنما بودند و آنهایی که به هر حال مشوق و یا ما را در این راه همراه بودند.

پس گل واژه های محبت نثارتان باد.

زمانی در دل آرزویی بود و رسیدن به این آرزو گاهی دست نیافتنی و بعید و گاهی نزدیکتر و گاه خوب، گاه بد، گاه آرزو، گاه خیال و رویا. ولی به هر حال رسیدیم به آن آرزویی که گاهی برایمان تصویری بیش نبود و چشیدیم حلاوت و شیرینی آرزوهایمان را. اینک سوار بر بالهای آرزو با پرندۀ آهنین در اوج آسمان زیبای ایران از بلندای زیباترین نقطه پهن دشت کشورمان با تمام وجود، با عشق و ایمان به خدای بی همتا که ذره ذره وجودمان عشق به اوست با نام و یاد او در دل آسمانها به پرواز در می آییم و با نام و یاد او در روی زمین فرود می آییم و بال گشوده، همسفر کهکشانها و ستاره های درخشان می شویم و بال بسته هم قدم گلهای یاس و اطلسی های خوشبو.

اینک نمی دانم با چه زبانی حمد و ثنای یگانه هستی بخش را به جای آوریم که زبان قاصر از آن است و با کدامین گل واژه ها بیان کنم احساساتم را.

چه سان توصیف کنم شوق پرواز با پرندۀ های زیبای آهنین را.

و چگونه تعریف کنم معنای عشق به معبود را که شگفتی خلقتش را در آسمان نیلگون نظاره گریم.

الهی چکامه ام سوار بر مرکب یارای نگاشتن نیست یارای بیان آنچه را که باید بگویم نیست.

الهی در همه جا هستی ولی در اوج آسمانها وجودت را نزدیکتر احساس می کنم.

احساس می کنم خیلی نزدیکترم خیلی نزدیک، نزدیکتر از همیشه.

الهی دست توسل به سوی تو گشوده و مثل همیشه از تو کمک می خواهیم. در این دوران چند ساله دور از خانواده، در کنار هم بوده ایم. ایام خوشی، ایام تلخی را پشت سر گذاشته ایم. مسئله ای دلخوشمان کرده و موضوعی ناراحتمان، در خوشی و ناراحتی در کنار هم بوده ایم با خنده هایمان خندیدیم و با گریه هایمان گریستیم. اینک خرسندیم که آرزوهایمان تحقق یافته و قلم را یارای امتنان از کرامت خدای بی همتا و شما سروران گرامی که همیشه همراه ما بوده اید نیست.

بار الها: باز از تو طلب یاری داریم در دل آسمانها کسی جز تو در کنارمان نیست.

تو که همیشه بوده و هستی پس دست گیر و یاریمان کن آنگاه که در دل آسمانها همسفر آرزوهایمان هستی.

آمین یا رب العالمین

تقدیم به تمامی شما عزیزان. و به مادر مهربانم و به پدر عزیزتر از جانم که آرزوی چنین روزی را داشت ولی افسوس و صد افسوس.

تاریخ نگارش: ۱۳۸۰/۰۱/۲۹

شهید سروان سید حمید مکی نژاد فرزند امیر در تاریخ ۱۳۵۸/۰۹/۱۷ در تهران متولد شد. پدرش در نیروی هوایی خدمت می کرد. این شهید ورودی سال ۱۳۷۷ دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری بود. و سرانجام در سن ۳۰ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۶/۳۱ به همراه همرزمانش در سانحه هوایی در روستای ولی آباد قرچک ورامین به شهادت رسید و در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران به خاک سپرده شد.

مراسم:

روز پنجشنبه ۱۳۸۹/۰۸/۱۳ فرماندار و بخشدار مرکزی شهرستان شهریار، شهردار و اعضای شورای اسلامی شهر اندیشه و هیئت همراه، رئیس بنیاد شهید و رئیس بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس به دیدار خانواده شهید سروان سید حمید مکی نژاد رفتند و از نزدیک به مشکلات آنان رسیدگی کردند.

روز جمعه ۱۳۹۱/۰۸/۱۲ مسئولین شهر اندیشه به همراه دیگر مسئولین شهرستان شهریار، از خانواده شهید سروان سید حمید مکی نژاد دیدار کردند.

در راستای زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهدا و ارج نهادن به خانواده های شهدا، مسئولین شهر اندیشه، روز شنبه ۱۳۹۴/۱۱/۱۰ با خانواده شهید سروان سید حمید مکی نژاد دیدار کردند.

شهید سرتیپ دوم خلبان علی احمد فرخی فرزند مهرعلی در سال ۱۳۴۸ در روستای تملیه بخش فیروزآباد شهرستان سلسله (الشتر) استان لرستان در خانواده ای مذهبی دیده به جهان گشود. شهید فرخی چهارمین پسر خانواده بود و تحصیلات ابتدایی را در زادگاهش، دوره راهنمایی را در فیروزآباد و دبیرستان را در الشتر با معدل عالی به اتمام رسانید. در طول دوران تحصیل همواره جزو دانش آموزان برتر منطقه بود و با توجه به اینکه در خانواده ای مذهبی پرورش یافته بود؛ نسبت به مسائل مذهبی بسیار مقید و از لحاظ رفتاری و اخلاقی، سرمشق و الگویی برای دیگر همکلاسیها و اقوام بود. فعالیت‌های انقلابی شهید فرخی با عضویت در انجمنهای اسلامی و تشکلهای انقلابی شکل جدیدی به خود گرفت و مرتباً در مراسمها و نماز جماعات حضور مستمر داشته و در فعالیت‌های مدرسه با ارائه مقالات انقلابی نقش مؤثری در ایجاد انگیزه در دیگر همکلاسیها داشت. شور و شوق جبهه و نبرد حق علیه باطل، شهید فرخی را علیرغم سن پایین به خیل عظیم رزمندگان دفاع مقدس کشاند و در سال ۱۳۶۴ به منطقه عملیاتی غرب کشور در عملیات والفجر ۹ اعزام شد. شهید فرخی در سال ۱۳۶۷ در هواپیمایی نیروی انتظامی (هواناچا) استخدام شد و در سال ۱۳۷۶ ازدواج کرد و از خانواده ای مشهور، بنام و متدین، همسری برگزید. بعد از مدتی، صاحب فرزند پسری به نام حسین شد. شهید فرخی علاوه بر اینکه به عنوان خلبان هواپیما در نیروی انتظامی انجام وظیفه می کرد؛ همزمان عهده دار مسئولیتهایی از جمله مدیر ایمنی پرواز، مدیر بازرسی و معاون بازرسی هواپیمایی نیروی انتظامی هم بود. علاوه بر این، در حوزه آموزش دانشجویان خلبانی ناجا (تئوری و عملی) فعالیت زیادی داشت. ضمناً شهید فرخی در حوزه آموزش به خلبانان هواپیمایی شرکتهای هوایی مسافربری خصوصی فعالیت داشت؛ به طوری که بیش از ۱۰۰ خلبان را در بخش نظامی و خصوصی تربیت کرد. و سرانجام در سن ۴۵ سالگی در تاریخ ۱۳۹۳/۰۷/۱۹ به همراه همزمانش در ارتفاعات سبزپوشان منطقه چاه رحمان بخش کورین شهرستان زاهدان در استان سیستان و بلوچستان دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در گلزار شهدای روستای تملیه بخش فیروزآباد شهرستان سلسله (الشتر) استان لرستان به خاک سپرده شد.

مراسم:

پیکر شهید سرتیپ دوم خلبان علی احمد فرخی صبح چهارشنبه ۱۳۹۳/۰۷/۲۳ از ساعت ۹ از محل ستاد فرماندهی نیروی انتظامی استان لرستان واقع در پارک صخره ای خرم آباد به سمت میدان کیو تشییع و برای خاکسپاری به زادگاهش، روستای تملیه بخش فیروزآباد شهرستان سلسله (الشتر) استان لرستان انتقال داده شد. مراسم چهلمین روز شهادت شهید سرتیپ دوم خلبان علی احمد فرخی روز پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۸/۲۹ در گلزار شهدای روستای تملیه بخش فیروزآباد شهرستان سلسله (الشتر) استان لرستان برگزار شد.

شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور فرزند حسین متولد ۱۳۴۹/۰۸/۲۰ در روستای «کوه بیجار» از توابع بخش مرکزی شهرستان لاهیجان در استان گیلان چشم به جهان گشود. و سرانجام در سن ۴۱ سالگی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۹ به همراه شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی در سانحه هوایی در زمینهای کشاورزی روستای کیچی از توابع کوهپایه در شهرستان اصفهان استان اصفهان به شهادت رسید و در گلزار شهدای روستای کوه بیجار به خاک سپرده شد.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور روز پنجشنبه ۱۳۹۰/۰۳/۱۲ از مقابل میدان پاسداران لاهیجان تا گلزار شهدای روستای کوه بیجار، زادگاه شهید با حضور مردم این شهرستان تشییع شد. در مراسم تشییع این شهید، فرماندار، امام جمعه، مسئولان اداره ها و نهادهای شهرستان لاهیجان و خانواده های شهدا حضور داشتند. مراسم هفتمین روز شهادت شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور عصر سه شنبه ۱۳۹۰/۰۳/۱۷ از ساعت ۱۶:۳۰ الی ۱۸:۳۰ در مسجد جامع شهرستان لاهیجان برگزار شد. ایرج ندیمی نماینده مردم لاهیجان و سیاهکل در مجلس نهم با حضور در مراسم اولین سالگرد شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور یاد و خاطره این شهید را گرامی داشت.

شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی متولد ۱۳۴۹/۱۲/۱۴ در روستای «قُلی قُلی» در دهستان حیدریه در بخش گواور شهرستان گیلانغرب استان کرمانشاه در خانواده ای مذهبی دیده به جهان گشود. شهید مرادی از اساتید به نام هوانیروز بود که در تاریخ ۱۳۷۰/۰۴/۰۱ وارد دانشکده افسری امام علی (ع) شد و پس از طی دوره های دانشجویی، مقدماتی رسته ای و خلبانی بالگرد ۲۰۹ (کبرا) وارد عرصه خدمت شد. این شهید گرانقدر با طی دوره های خلبان تست، پرواز روی آب، موشک تاو و استاد خلبانی و با بیش از ۱۴۰۰ ساعت پرواز توانست در زمره خلبانان به نام هوانیروز قرار گیرد و سرانجام در سن ۴۱ سالگی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۹ به همراه شهید سرهنگ خلبان اسماعیل حسین پور در سانحه هوایی در زمینهای کشاورزی روستای کیچی از توابع کوهپایه شهرستان اصفهان در استان اصفهان به شهادت رسید.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ خلبان جهانبخش مرادی روز پنجشنبه ۱۳۹۰/۰۳/۱۲ با حضور مردم، مسئولین و فرماندهان نظامی نیروهای مسلح استان در شهر اسلام آباد غرب (اسلام آباد غرب در ۶۵ کیلومتری کرمانشاه قرار دارد.) تشییع شد. در این مراسم، جمعیت زیادی از مردم و مقامات کشوری و لشکری حضور داشتند. از جمله چهره های حاضر در مراسم تشییع، فرمانده هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران (امیراحدی فر)، فرمانده قرارگاه عملیاتی منطقه غرب ارتش (امیر منوچهر کاظمی)، فرمانده هوانیروز کرمانشاه، فرمانده لشکر ۸۱ زرهی کرمانشاه (امیر حاجی لو)، معاون سیاسی امنیتی استانداری کرمانشاه، فرماندار اسلام آباد غرب، رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس (سردار عبدالله ویسی) و جمعی دیگر از نیروهای مسلح بودند. پیکر این شهید به روستای «قُلی قُلی» در دهستان حیدریه که زادگاه وی بود؛ منتقل و در آنجا به خاک سپرده شد.

شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری در سال ۱۳۵۳ در روستای دِه‌سور از توابع فریدونشهر استان اصفهان متولد شد و در سال ۱۳۷۱ وارد نیروی هوایی ارتش شد. وی جانشین عملیات پایگاه نهم شکاری بندرعباس و استاد خلبان بود. و سرانجام در سن ۴۰ سالگی در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۲۳ پس از ۲۲ سال خدمت صادقانه به همراه هنرآموزش، شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان حین پرواز آموزشی در فاصله یک کیلومتری روستای سهل آباد (حاشیه دریاچه بختگان) از مجموعه دهستان خیر (تلفظ: Khir) بخش رونیز از توابع شهرستان استهبان استان فارس دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در گلزار شهدای شهر گرمدره از توابع شهرستان کرج در استان البرز به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت دو فرزند پسر به نامهای محمد و علی به جا مانده است.

مراسم:

قشرهای مختلف مردم، هم‌زمان، فرماندهان ارتش و مسئولان استان البرز، صبح پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۴/۲۶ پیکر شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری را در شهر گرمدره این استان تشییع کردند. در این مراسم که با حضور امیر سرتیپ محمودی معاون اجرایی ارتش و امیر سرتیپ خلبان عزیز نصیرزاده معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی، خانواده شهید و دیگر هم‌زمان این شهید برگزار شد؛ پس از اجرای مراسم نظامی و عزاداری و سوگواری برای شهادت امام علی (ع)، پیکر شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری از خیابان شهید کشاورز گرمدره کرج (مقابل پایگاه قمر بنی هاشم) از محل حوزه ۱۲۷ بسیج گرمدره تا گلزار شهدای این شهر تشییع شد و در گلزار شهدای شهر گرمدره آرام گرفت.

مراسم ختم شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری عصر جمعه ۱۳۹۳/۰۴/۲۷ از ساعت ۱۷ الی ۱۸:۳۰ در مهدیه گرمدره برگزار شد.

مراسم چهلمین روز شهادت شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری عصر پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۵/۳۰ از ساعت ۱۶ تا ۱۷:۳۰ در مسجد المهدی (عج) گرمدره برگزار شد.

شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان فرزند سرتیپ دوم پاسدار شهید فتح الله محمدیان متولد شهرستان نورآباد استان لرستان در اواخر پاییز سال ۱۳۶۲ در حالی چشم به جهان گشود که پدرش در جبهه های حق علیه باطل مشغول دفاع از وطن و ارزشهای انقلاب اسلامی بود. چند روزی بود که یاسر متولد شده بود که برای اولین بار و شاید هم آخرین بار آغوش گرم پدر را احساس کرد. (چون پدر چند روزی از جبهه به مرخصی آمده بود.) سرانجام پدر بزرگوارش در تاریخ ۱۳۶۲/۱۰/۲۸ در جاده اهواز به خرمشهر به شهادت رسید.

یاسر و خواهرش سمیه بعد از شهادت پدر، زندگی خود را در دامن مادر به سرپرستی عموی خود ادامه دادند و این یادگاران شهید در میان خانواده از محبت ویژه ای برخوردار بودند. هرچند خانواده سعی می کردند آنها کمبودی نداشته باشند؛ اما یاسر دنبال گمگشته خود بود. با اینکه در دوران تحصیلات همواره شاگرد ممتاز بود و در دبیرستانهای استعدادهای درخشان خرم آباد در رشته ریاضی جز برترینها بود و با توجه به هوش و استعداد و نبوغ بالا می توانست در بهترین رشته ها (پزشکی - مهندسی و...) ادامه تحصیل بدهد؛ (چون در دانشگاه صنعتی شریف پذیرفته شده بود.) اما هر موقع در میان خانواده حرفی از ادامه تحصیل و یا شغل آینده به میان می آمد؛ می گفت: من باید خلبان بشم تا از وطن و اسلام دفاع کنم.

شهید محمدیان از طریق آزمون سراسری وارد دانشکده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران شد و در رشته خلبانی هواپیمای جنگنده مشغول تحصیل شد و بعد از فارغ تحصیلی با بالاترین رتبه به عنوان خلبان هواپیمای شکاری بمب افکن F-4 در نیروی هوایی مشغول به دفاع از حریم ایران شد. و سرانجام در سن ۳۱ سالگی در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ به همراه شهید سرتیپ دوم خلبان سعید ذوالفقاری در فاصله یک کیلومتری روستای سهل آباد (حاشیه دریاچه بختگان) از مجموعه دهستان خیر (تلفظ: Khir) بخش رونیز از توابع شهرستان استهبان استان فارس به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۴ ساله به نام کوروش به یادگار مانده

است. این شهید، برادرزاده حجت الاسلام و المسلمین مرتضی محمدیان رئیس اداره اوقاف و امور خیریه استان بوشهر است. حجت الاسلام و المسلمین مرتضی محمدیان، از آزادگان سرافراز و جانبازان فداکار میهن است.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان صبح پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۴/۲۶ از ساعت ۹:۳۰ صبح در یادگان امام حسین (ع) شهرستان خرم آباد آغاز و از مسجد توسلی به سمت گلزار شهدا در خرم آباد تشییع شد. این مراسم با حضور همزمان این شهید، نماینده ولی فقیه و امام جمعه شهرستان خرم آباد، استاندار لرستان، مدیران دستگاههای اجرایی، فرماندهان نظامی و انتظامی لرستان، خانواده شهدا، شهردار و اعضای شورای اسلامی شهر و مردم خرم آباد برگزار شد و در آرامستان بهشت زهرا در خرم آباد به خاک سپرده شد.

مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان روز دوشنبه ۱۳۹۳/۰۵/۰۶ در حسینیه عاشقان ثارالله سپاه امام صادق (ع) بوشهر با حضور آیت الله صفایی، نماینده ولی فقیه در استان و مسئولان ارشد استانی برگزار شد.

مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان عصر یکشنبه ۱۳۹۳/۰۵/۱۲ از ساعت ۱۷ الی ۱۸ در مسجدالنبی واقع در میدان شهدای گمنام قشم با حضور نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران، حجت الاسلام و المسلمین پولادی قشم و مردم شهرستان قشم برگزار شد.

مراسم افطار یادگاران دفاع مقدس روز پنجشنبه ۱۳۹۴/۰۴/۲۵ در گلزار شهدای آرامستان بهشت زهرا در خرم آباد برگزار شد. این مراسم که مصادف با اولین سالگرد شهادت شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان بود؛ مقداری از اقلام سفره افطار را خانواده شهید محمدیان به مناسبت مراسم سالگرد شهید تقبل کرده بودند تا آنان نیز سهمی از این سفره متبرک داشته باشند.

یادبود:

روز جمعه ۱۳۹۵/۰۹/۱۹ مسابقات جودوی قهرمانی استان لرستان یادواره شهید سرهنگ دوم خلبان یاسر محمدیان با شرکت بیش از یکصد جودوکار در قالب ده تیم از شهرستانهای تابعه استان در سه رده سنی نونهالان، نوجوانان و جوانان به میزبانی خرم آباد در خانه جودوی این شهرستان برگزار گردید که در پایان، تیم جودوی شهرستان بروجرد به مربیگری حسین ساکی و مسعود خرداد و محمود صمدی با درخشش ورزشکاران خود و با کسب ۵ مقام اول، ۶ مقام دوم و ۲ مقام سوم در رده نونهالان و ۸ مدال مقام اول و ۱۵ مقام دوم و ۱ مدال مقام سوم در رده نوجوانان و جوانان، مقتدرانه به مقام قهرمانی تیمی این دوره از مسابقات دست یافت.

شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان فرزند صفرعلی در پاییز سال ۱۳۵۸ در شهرستان تنکابن استان مازندران دیده به جهان گشود و پس از پایان تحصیلات متوسطه، در سال ۱۳۷۷ برای تحصیل در رشته خلبانی F-5 وارد دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری شد و در سال ۱۳۸۱ از این دانشگاه فارغ التحصیل شد. وی پس از فارغ التحصیلی به پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول رفت و با نشان دادن قابلیت‌هایش در آنجا، برای خلبانی هواپیمای MIG-29 به تهران بازگشت. شهید ناظریان در طول خدمت به کشور با جنگنده های F-5 و MIG-29 پرواز می کرد. و سرانجام در سن ۳۷ سالگی در تاریخ ۱۳۹۵/۰۳/۰۴ در سانحه هوایی در پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۳ ساله به نام آریوبرزن به یادگار مانده است. پدر شهید ناظریان دبیر بازنشسته شیمی است.

مراسم:

روز چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۵ پیکر شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان از مقابل بیمارستان بعثت شهر همدان تشییع شد. در این مراسم، معاون سیاسی امنیتی استانداری همدان، فرمانده پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان، اعضای شورای تأمین و فرماندهان نظامی و انتظامی استان همدان حضور داشتند. پیکر این شهید، با نواختن مارش نظامی و ادای احترام نظامیان تا درب اصلی بیمارستان بعثت همدان تشییع شد و سپس به تهران انتقال یافت.

پیکر شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان روز پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۶ در پایگاه یکم شکاری شهید لشکری تهران تشییع شد. این مراسم با حضور امیر نصیرزاده معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی، حجت الاسلام و المسلمین سیدیان معاون تبلیغات و روابط عمومی، امیر سرتیپ دوم خلبان تسویه چی فرمانده پایگاه یکم شکاری شهید لشکری، هم‌زمان و خانواده این شهید و دیگر فرماندهان و مسئولین این نیرو در پایگاه هوایی مهرآباد برگزار شد. پیکر این خلبان شهید پس از برگزاری آئین تشییع در تهران، جهت خاکسپاری به شهرستان تنکابن منتقل شد.

پیکر شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان روز جمعه ۱۳۹۵/۰۳/۰۷ با حضور نیروهای نظامی و انتظامی و مسئولان استانی، محلی و مردم شهرستان تنکابن از مقابل مصلاهی شهید بهشتی تنکابن تا گلزار شهدای تنکابن

تشییع و در جوار شهیدان مصطفی گلگون و محرمعلی مرادخانی به خاک سپرده شد. این مراسم با نواختن مارش نظامی و ادای احترام نظامیان و با استقبال مردم شهرستان تنکابن در مسیرهای منتهی به گلزار شهدا برگزار شد. مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان عصر یکشنبه ۱۳۹۵/۰۳/۰۹ با حضور نیروهای هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران، مسئولان و مردم در مسجد جامع تنکابن برگزار شد. مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان عصر شنبه ۱۳۹۵/۰۳/۱۵ از ساعت ۱۸:۳۰ در مسجد جامع شهرک غرب تهران با حضور مسئولان لشکری و کشوری برگزار شد. مراسم چهلمین روز شهادت سرهنگ دوم خلبان روزبه ناظریان عصر پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۴/۱۷ از ساعت ۱۷:۳۰ الی ۱۸:۳۰ در مسجد جامع تنکابن برگزار شد.

وصیت نامه شهید:

در وصیت نامه زیبای روزبه ناظریان به پسرش آریو برزن آمده است:
"پدربزرگت به من گفت به مردم محبت کن و دروغ نگو و با آنها صادق باش؛ آنها محبت تو را احساس می کنند و تو قلب آنها را تسخیر می کنی و من هم این را به تو می گویم:
در تمام لحظات زندگیت با دروغ گفتن مبارزه کن و صداقت را سرلوحه کارت قرار ده؛ امیدوارم روزهای خوبی را در این دنیا سپری کنی.
نوشته هایم را برایت در میان این کتاب با ارزش نوشتم که فرستاده خداوند است؛ برای شناخت خداوند نشانه های بسیار واضح و روشنی وجود دارد و هرگز سراغ چیزهای عجیب و غریب نرو!
در این کتاب پندها و نصایح فراوانی وجود دارد و خداوند به زبانی ساده با همه بندگان حرف زده است و هر وقت دلت از این دنیا گرفت به سراغش بیا و با خداوند حرف بزن".

شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی فرزند حسن در تاریخ ۱۳۵۳/۰۳/۲۳ در روستای فیروزکنده علیای شهرستان ساری در استان مازندران متولد شد. در دوران دبیرستان رشته ریاضی را برگزید. در کنکور سراسری شرکت کرد و در دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری مشغول به تحصیل شد. در دوران دانشجویی جزو افراد نخبه دانشگاه بود. بعد از ۴ سال فارغ التحصیل شد و برای ادامه خدمت به پایگاه هشتم شکاری شهید بابایی اصفهان منتقل شد. چند سال در آنجا ماند و بعد به پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز رفت. در همان روزها با یکی از دوستان خانوادگیشان ازدواج کرد. همسرش، فرزند شهید براتعلی حاجت مند از گرگان است که اکنون هم فرزند شهید و هم همسر شهید است. حاصل این ازدواج، دو فرزند دختر دوقلو به نامهای فاطمه و زهراست. شهید فغانی بارها در طول خدمتش به دلیل اینکه هواپیماهایی را که دچار نقص فنی شده بودند به زمین نشانده بود؛ مورد تشویق و اعطای لوح تقدیر قرار گرفت. دوره های آموزشی اش را در کشورهای مختلفی گذراند و به چند زبان زنده دنیا مثل فرانسوی، روسی و انگلیسی مسلط بود.

با اینکه فرمانده گردان سوخو-۲۴ پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز بود. در محیط کاریش رفتاری مهربانانه ای با زیردستانش داشت. با سربازان، خوش رفتاری می کرد و بعضی از صبحها که آنها مشغول بازی والیبال بودند؛ برای اینکه حرارت بازیهای کم نشود؛ خودش برای صبحانه به نانوايي می رفت و این مسئولیت را از دوش سربازان برمی داشت. در میان اهل خانه هم شهره به رأفت و مهربانی بود و صدایش را برای اطرافیانش بلند نکرد. هر وقت از دست خانواده اش عصبانی می شد؛ رفتارش را جدی می کرد و اطرافیانش می فهمیدند که از دست آنها ناراحت است. و سرانجام در سن ۳۷ سالگی در تاریخ ۱۳۹۰/۰۱/۲۱ در روستای نظرآباد در ۱۵ کیلومتری سروستان استان فارس دچار سانحه هوایی شد که با از خودگذشتگی و رشادت وصف ناشدنی برای جلوگیری از آسیب به مردم روستا، به شهادت رسید.

هنگامی که سرلشکر سید عطاء الله صالحی فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۲ به دیدار خانواده شهید فغانی آمد؛ نقل کرد: چند سال قبل در پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز، خلبانی به من گفت: در این شرایط حساس کاری، اگر ما شهید شویم، وضع خانواده هایمان چه می شود؟ من هم به او گفتم:

وقتی به تهران برگشتم؛ حتماً این موضوع را پیگیری می‌کنم. خدمت مقام معظم رهبری شرفیاب شدم و طرح موضوع کردم؛ تمهیداتی اندیشیده شد تا خانوادهٔ خلبانها، بعد از شهادتشان تأمین شوند. بعد از تحقق خواستهٔ آن خلبان، خیلی به دنبال او گشتم تا او را پیدا کنم. هر جا خلبانی شبیه به او می‌دیدم؛ یاد همان خلبان می‌افتادم. وقتی چهرهٔ مبارک شهید فغانی را دیدم؛ فهمیدم که او همان خلبانی است که من به دنبال او می‌گشتم. خدمت مقام معظم رهبری خبر شهادت او را رساندم؛ که حضرت آقا پس از مسئلت علو درجات این شهید از خداوند متعال، به بنده فرمودند: هوای خانواده اش را داشته باشید.

افتخارات:

شهید فغانی در سال ۱۳۹۰ نابغه استفاده از جنگ الکترونیک هواپیمای سوخو-۲۴ و قهرمان مسابقات تیراندازی هوایی روسیه در میان خلبانان روسی و چند کشور جهان شد. همچنین راهگشایترین سیستم عملیات سوختگیری در روز و پرواز در شب با سوخو-۲۴ را ابداع کرده بود.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی روز سه شنبه ۱۳۹۰/۰۱/۲۳ بعد از تشییع از مسجد جامع شهرستان ساری، میدان ساعت و میدان شهدا به زادگاهش منتقل و در روستای فیروزکنده به خاک سپرده شد. در مراسم تشییع پیکر این شهید، مسئول امور ایثارگران ارتش جمهوری اسلامی ایران و مسئولان شهرستان ساری و مردم حضور داشتند. حضور پرشور مردم، قرار دادن کلاه خلبانی بر روی تابوت شهید، نواختن مارش نظامی ارتش و همراه کردن لباس خلبانی شهید توسط یکی از سربازان ارتش از نماهایی بود که در مراسم تشییع پیکر شهید فغانی دیده می‌شد.

مراسم اولین سالگرد شهادت شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی صبح پنجشنبه ۱۳۹۱/۰۱/۲۴ از ساعت ۱۰:۳۰ در حسینیهٔ اعظم حضرت سیدالشهداء (ع) روستای فیروزکنده علیا (کیلومتر ۵ ساری- فرح آباد) با حضور فرماندهان و حماسه سازان هشت سال دفاع مقدس، مسئولین کشوری و لشکری، فرماندهان و خلبانان نیروی هوایی برگزار شد. همچنین همزمان با اولین سالگرد شهادت شهید علیرضا فغانی، نام جادهٔ فرح آباد - ساری به نام «شهید علیرضا فغانی» تغییر نام یافت.

مراسم سومین سالگرد شهادت شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی صبح پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۲/۰۴ از ساعت ۱۰ الی ۱۴ با حضور خانواده های شهدا و جانبازان، مسئولان استانی و شهرستانی و امیر سرتیپ خمیری، ارشد نظامی آجا در استانهای شمالی در مسجد روستای فیروزکنده علیای ساری برگزار شد.

مراسم چهارمین سالگرد شهادت شهید سرهنگ خلبان سید علیرضا فغانی زرینی و گرامیداشت شهدای روستای فیروزکنده، همزمان با سالگرد آزادسازی خرمشهر عصر یکشنبه ۱۳۹۴/۰۳/۰۳ از ساعت ۱۶ تا ۱۸ در مسجد روستای فیروزکنده علیا برگزار شد. در این مراسم، امیر سرتیپ خمیری، ارشد نظامی آجا در استانهای شمالی به بیان سخنرانی و خاطراتی از رشادتهای این خلبان شهید پرداخت.

شهید سرهنگ دوم خلبان سید مجتبی میرعسگری فرزند عباس در تاریخ ۱۳۵۲/۰۲/۲۸ در محله هاشمی تهران متولد شد. پس از گذراندن دوره ابتدایی و راهنمایی وارد هنرستان شهید موافق واقع در خیابان حسام الدین در رشته راه و ساختمان شد. در همان اوایل نوجوانی علاقه خاصی به پرواز و هواپیما داشت؛ به طوری که به ساخت ماکت هواپیما و بالن می پرداخت. به خاطر همین علاقه، در کنکور سراسری سال ۱۳۷۰ یکی از انتخابهای خود را رشته خلبانی قرار داد که در این رشته قبول شد و علیرغم قبولی در رشته مهندسی نقشه برداری دانشگاه آزاد و رشته عمران دانشگاه شهید رجایی و مخالفتهای خانواده، در نهایت بعد از گذراندن مراحل تست پزشکی و گزینش عقیدتی و سیاسی در بهمنماه سال ۱۳۷۰ رسماً به دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری پیوست و بعد از گذراندن دروس اولیه و آموزشهای نظامی به فرودگاه قلعه مرغی جهت پرواز با هواپیماهای ملخی انتقال یافت. بعد از دریافت گواهینامه پرواز با هواپیمای بُنانزا (Beechcraft Bonanza F33) جهت گذراندن دوره آموزش پرواز با هواپیمای PC-7 به پایگاه هشتم شکاری اصفهان منتقل شد و این مرحله را نیز با موفقیت به پایان رساند. به دلیل نیاز آن زمان نیروی هوایی به خلبانان جنگنده F7 (نمونه چینی MIG-21 است). برای گذراندن این دوره معرفی شد و در بهمنماه سال ۱۳۷۵ به عنوان یکی از خلبانان نیروی هوایی ایران معرفی شد. به خاطر روابط عمومی خوب و نمرات عالی کسب شده، اساتید تصمیم به گماردن شهید میرعسگری در مقام استاد خلبان برای هواپیمای PC-7 گرفتند و شهید میرعسگری شروع به کار کرد و در سال ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به عنوان استاد خلبان نمونه در پایگاه هشتم شکاری اصفهان معرفی شد. شهید میرعسگری با ۲۷۰۰ ساعت پرواز به عنوان یکی از خلبانان با تجربه محسوب می شد. (شایان ذکر است که ساعت پرواز یک خلبان نیروی هوایی بعد از ۳۰ سال سابقه کار و در زمان بازنشستگی شاید به ۲۰۰۰ ساعت برسد. اما وی در فاصله ۱۶ سال خدمت به ۲۷۰۰ ساعت پرواز رسیده بود.) به دلیل همین توانمندیها در تابستان سال ۱۳۸۵ برای گذراندن دوره خلبانی تست (PC37) عازم تهران شد و این دوره را نیز با موفقیت گذراند. و سرانجام در سن ۳۴ سالگی در تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۲۸ در سانحه هوایی در تهران به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت دو فرزند (یک پسر ۶ ساله و دختری به نام مهشید که چند ماه پس از شهادتش به دنیا آمد.) به یادگار مانده است.

مراسم:

شامگاه سه شنبه ۱۳۹۳/۰۷/۰۱ مراسم دعای توسل همزمان با سالگرد سرهنگ دوم خلبان شهید سید مجتبی میرعسگری در منزل سید مرتضی میرعسگری برگزار شد.

شهید سرگرد خلبان سید محمود علوی فرزند مهدی متولد ۱۳۵۴/۱۲/۱۵ بود که سرانجام در سن ۳۲ سالگی در تاریخ ۱۳۸۶/۰۲/۱۹ در ارتفاعات حوالی روستای «گلخانه» از توابع «حسینیه» بخش «آلوار گرمسیری» شهرستان اندیمشک استان خوزستان دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در گلزار شهدای آرامستان بهشت رضا در مشهد به خاک سپرده شد.

مراسم:

پیکر شهید سرگرد خلبان سید محمود علوی صبح پنجشنبه ۱۳۸۶/۰۲/۲۰ از ساعت ۱۰ از پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول تشییع و سپس برای تدفین به مشهد منتقل شد. در این مراسم که فرماندهان، مسئولان کشوری و لشکری، امام جمعه دزفول، خانواده شهید علوی و پرسنل نیروی پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول حضور داشتند؛ پیکر این شهید تا هواپیمای انتقال وی (اف ۲۷ (فرندشیپ)) به زادگاهش مشهد، تشییع شد. در این مراسم، پدر شهید علوی در سخنانی با اشاره به سجایای اخلاقی آن شهید بزرگوار، روحیه شهادت طلبی را از خصوصیات بارز وی ذکر کرد.

پیکر شهید سرگرد خلبان سید محمود علوی صبح جمعه ۱۳۸۶/۰۲/۲۱ از ساعت ۹ در مشهد تشییع شد. در این مراسم که از مهدیه مشهد تا حرم رضوی برگزار شد؛ سرگرد رسولی فرمانده پایگاه چهاردهم شکاری مشهد، تعدادی از مسئولین هوانیروز و نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و همزمان وی حضور داشتند؛ پیکر سرگرد خلبان سید محمود علوی پس از طواف در حرم امام رضا (ع) برای تدفین در گلزار شهدا، به سوی آرامستان بهشت رضا در مشهد تشییع شد.

شهید سرگرد خلبان بابک گوهری فرزند نعمت الله گوهری و کبری علی خانلو در تاریخ ۱۳۵۴/۰۶/۲۰ متولد شد. با وجود اینکه در رشته مهندسی سیالات دانشگاه تهران قبول شده بود؛ اما به خاطر عشق و علاقه ای که به پرواز داشت با وجود مخالفت خانواده اش در اسفندماه سال ۱۳۷۳ وارد دانشکده خلبانی نیروی هوایی شد و پانصد و شصت و هشتمین دانشجوی دانشکده خلبانی شد. در سال ۱۳۸۲ ازدواج کرد. و سرانجام در سن ۳۰ سالگی در تاریخ ۱۳۸۴/۰۹/۱۵ به همراه همسرمانش در سانحه سقوط هواپیمای C-130 اصحاب رسانه در شهرک توحید تهران به شهادت رسید و در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار یک فرزند پسر به نام صالح به یادگار مانده است که ۳ ماه بعد از شهادتش در تاریخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۳ به دنیا آمد.

شهید گوهری ۲۲۰۰ ساعت سابقه پرواز داشت و یکی از بهترین خلبانهای نیروی هوایی بود. وی از دانشجویان ممتاز خلبانی و فارغ التحصیل کارشناسی ارشد سوانح هوایی دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری بود و دو هفته قبل از شهادتش، مدرکش را از دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری گرفته بود. جالب اینکه، پروژه ای که برای پایاننامه خود ارائه کرده بود؛ در مورد سوانح C-130 در جهان بود و طبق تحقیقی که کرده بود؛ هر سه سال یک بار این سانحه اتفاق می افتد و از شانس قرعه، این سانحه به نام خودش در سال ۱۳۸۴ افتاد.

شهید گوهری استاد زبان و استاد رشته های ورزشی شنا و واترپلو هم بود و به خاطر مهارت‌ها و ویژگی‌هایش از سوی کشورهای مختلفی دعوت به همکاری شده بود و از دانشگاه کیف اکراین هم پذیرش گرفت؛ اما نرفت و همیشه می گفت: «چون اینجا درس خوانده ام، محال است بروم؛ چه خدمتی بالاتر از خدمت به مردم کشور خودم.»

پس از خاکسپاری شهید گوهری در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران، در حالی که فقط از پیکرش تکه ای استخوان و ساعت مچی داخل آرامگاهش بود؛ متأسفانه سنگ مزارش چندین دفعه توسط افراد ناشناس شکسته شد.

شهید سرهنگ خلبان مسعود شاه ویسی زاده از ایل عباسوند از اهالی روستای سبزیعلی خان از توابع بخش کوزران (سنجابی) استان کرمانشاه بود. انسانی بسیار مؤدب و وارسته بود که در حین امدادسانی به آسیب دیدگان یک مینی بوس واژگون شده در تاریخ ۱۳۹۱/۰۸/۲۴ به همراه همزمانش در انتهای منطقه «خین عرب» مشهد دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید.

مراسم:

مراسم تشییع پیکر شهید سرهنگ خلبان مسعود شاه ویسی زاده صبح دوشنبه ۱۳۹۱/۰۸/۲۹ با حضور مردم و مسئولان شهر کرمانشاه از مقابل مسجد جامع تا میدان آزادی برگزار شد. شرکت کنندگان در این مراسم که در زیر بارش باران برگزار شد؛ با سر دادن شعارهایی با آرمانهای شهدا تجدید بیعت کردند.

شهید سرگرد سید جعفر قاری در تاریخ ۱۳۵۳/۰۳/۰۲ در خانواده ای روستایی به دنیا آمد. پدرش کشاورز و مادرش خانه دار بود. وی تحصیلات ابتدایی و راهنمایی را در روستا به پایان رساند. او همواره در کنار درس خواندن در کارهای کشاورزی و دامپروری به پدرش کمک می کرد. وی برای رفتن به دبیرستان راهی شهرستان بیرجند شد و کلاس اول دبیرستان را در آنجا به پایان رساند و در همانجا برای ورود به ارتش جمهوری اسلامی ایران نام نویسی کرد. بعد از پذیرفته شدن، در تابستان همان سال برای آموزش اولیه، راهی تهران شد. از همان ابتدا، علاقه بسیار زیادی به نماز و اذان گفتن و قرائت قرآن داشت. بارها در مسابقات اذان و قرائت قرآن پذیرفته شد. وی هر موقع به مرخصی می آمد؛ هنگام نماز، پسر بچه های کوچ را با خود به نماز خواندن دعوت می کرد و به آنها پاداش و هدیه می داد تا تشویق شوند. وی در سال ۱۳۷۷ ازدواج کرد. و سرانجام در سن ۳۸ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۸/۲۴ بعد از حدود ۲۲ سال خدمت صادقانه و در سمت «مسئول امنیت پرواز» به همراه همزمانش در حین مأموریت امدادسانی در انتهای منطقه «خین عرب» مشهد به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت سه فرزند دختر و یک فرزند پسر به یادگار مانده است که کوچکترین فرزندش، هنگام شهادت پدر ۶ ماهه بود.

شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی فرزند علی در تاریخ ۱۳۵۶/۰۱/۰۱ در محله تودشکچویه واقع در شهر تودشک در شرق بخش کوهپایه در شهرستان اصفهان واقع در استان اصفهان در خانواده ای متدین به دنیا آمد و با روزی حلال از دستان زحمت کش پدری ایثارگر و مادری صبور رشد یافت. وی در سال ۱۳۷۶ وارد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شد و در سال ۱۳۷۷ با ورود به دانشگاه امام حسین (ع) در رشته خلبانی مشغول به تحصیل شد. او استاد دانشکده پرواز بود و به عنوان استاد خلبان انجام وظیفه می کرد. شهید خرم دشتی ۲ ماه قبل از شهادتش فرماندهی پایگاه هوایی سیدالشهدای شیراز را بر عهده داشت.

در مهرماه سال ۱۳۷۹ با دختر عمویش هاجر خرم دشتی که دختر شهید است ازدواج کرد و در مهرماه سال ۱۳۸۵ صاحب دختری به نام هستی شد که در موقع شهادتش ۱۰ ساله بود. پدر شهید خرم دشتی در سال ۱۳۹۴ به علت تصادف در جاده آباده شیراز مرحوم شد. و سرانجام در سن ۳۹ سالگی در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۶ به همراه همسرمانش در منطقه دهنو نزدیک دریاچه مهارلو در اطراف شهرستان کوار استان فارس در حین مأموریت امداد و نجات هوایی دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید.

مراسم:

مراسم تشییع پیکر شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی عصر دوشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۹ از ساعت ۱۸ از مقابل بانک کشاورزی کوهپایه به سمت میدان نماز برگزار شد.

وداع با پیکر شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی شامگاه دوشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۹ بعد از نماز مغرب و عشاء واقع در مسجد جامع صدیقه کبری (س) تودشکچویه برگزار شد.

پیکر شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی روز سه شنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۰ از فرمانداری نائین تا گلزار شهدای این شهر با حضور خانواده شهدا، نماینده منتخب نائین در مجلس دهم، مسئولان و مردم این شهرستان تشییع و به زادگاهش تودشکچویه انتقال یافت.

پیکر شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی صبح سه شنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۰ از ساعت ۹ از درب منزل پدری شهید، واقع در بلوار امام حسین (ع) به سمت گلزار شهدای محله تودشکچویه تشییع و خاکسپاری شد.

مراسم سومین روز شهادت شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی عصر پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۲ از ساعت ۱۵ الی ۱۷:۳۰ همچنین بعد از نماز مغرب و عشاء، مراسم پر فیض دعای کمیل با حضور خانواده شهدا و مردم در مسجد جامع صدیقه کبری (س) تودشکچویه برگزار شد.

مراسم گرامیداشت شهادت شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی عصر شنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۴ از ساعت ۱۵ الی ۱۷:۳۰ در مسجد روح الله واقع در اصفهان - خیابان جی - خیابان تالار برگزار شد.

مراسم هفتمین روز شهادت شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی روز یکشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۵ با حضور مردم و مسئولان کشوری و لشکری در مسجد جامع صدیقه کبری (س) تودشکچویه برگزار شد. در این مراسم، سردار پاکپور، فرمانده نیروی هوایی سیدالشهدای شیراز در مسجد صدیقه کبری (س) تودشکچویه حضور یافت.

مراسم چهارمین روز شهادت شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی همزمان با عید سعید مبعث صبح پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ در منزل پدر شهید و عصر از ساعت ۱۵ الی ۱۷:۳۰ در مسجد جامع صدیقه کبری (س) تودشکچویه برگزار شد.

یادبود:

همزمان با مبعث حضرت رسول اکرم (ص)، مسابقات فوتسال یادواره شهید سرهنگ پاسدار خلبان حجت الله خرم دشتی روز پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ و روز جمعه ۱۳۹۵/۰۲/۱۷ در سالن امام رضا (ع) شهر تودشک و ورزشگاه تختی نائین برگزار شد.

شهید سرهنگ خلبان پاسدار سید محمد وفادار در تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۰۵ در خانواده ای مذهبی و منتسب به اهل بیت دیده به جهان گشود. وی از ابتدا علاقه بسیاری به تحصیل علم و دانش داشت و در رشته فیزیک در دانشگاه مشغول به تحصیل شد. اما به دلیل علاقه زیادش به پرواز و خدمت به هموعان، وارد رشته پروازی شد. ابتدا با هواپیما پرواز کرده و سپس به دلیل شوق زیاد به پرواز با بالگرد، به این رشته وارد شد. از آنجا که شخصی اخلاق محور و مذهبی بود و از وجهه خاصی بین همکاران برخوردار بود؛ از ابتدا مسئولیت گردان پرواز و برنامه ریزی خلبانان را به عهده داشت؛ و همواره مدیری کارآمد و دلسوز و در عین حال بسیار خانواده دوست و اجتماعی بود و ارادت خاصی به جد بزرگوارش حضرت سیدالشهداء (ع) داشت؛ تا جایی که در پیاده روی اربعین امام حسین (ع) شرکت کرد. همچنین بنیه علمی بسیار قوی داشت و مدرک (ATPL) را اخذ کرده بود. و سرانجام در سن ۳۸ سالگی در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۶ به همراه همرزمانش در حین انجام مأموریت امداد و نجات هوایی در منطقه دهنو نزدیک دریاچه مهارلو در اطراف شهرستان کوار استان فارس به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر به یادگار مانده است.

مراسم:

به مناسبت شهادت سرهنگ خلبان پاسدار سید محمد وفادار، مراسمی با حضور مردم بخش مشهد مرغاب، خانواده شهدا و حجت الاسلام و المسلمین حاجی زاده نمایندگی ولی فقیه در سپاه فجر، سردار دهشیری از معاونت نیروی انسانی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، نماینده مجلس، پرسنل سپاه قادرآباد و مسئولین ادارات بخش، عصر پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۹ از ساعت ۱۵:۳۰ تا ۱۷:۳۰ در حسینیه بقیه الله دشت مرغاب برگزار شد. مراسم چهلمین روز شهادت شهید سرهنگ خلبان پاسدار سید محمد وفادار صبح جمعه ۱۳۹۵/۰۲/۱۷ از ساعت ۱۰ در آرامستان بهشت رضا در مشهد (جنب قطعه میرزا آقا تهرانی) برگزار شد.

شهید ستوان یکم پاسدار مهندس محمد امین کدخدایی با نام مستعار باقر فرزند حسین متولد ۱۳۶۵/۰۸/۲۸ مجرد و مدیر کانون فرهنگی و هنری ثامن الحجج (ع) مسجد الرضا (ع) در شیراز بود؛ که سرانجام در سن ۳۰ سالگی در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۶ در سمت «تیم فنی پرواز» به همراه همرزمانش در سانحه سقوط بالگرد امدادی در منطقه دهنو نزدیک دریاچه مهارلو در اطراف شهرستان کوار استان فارس به شهادت رسید. وی لیسانس الکترونیک بود.

مراسم:

پرسنل دبیرخانه کانونهای مساجد و خبرگزاری شبستان فارس برای عرض تسلیت روز یکشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۰۸ در خانه شهید ستوان یکم پاسدار مهندس محمد امین کدخدایی حضور یافتند. در راستای گرامیداشت یاد و خاطره شهدای سانحه بالگرد اوژانس هوایی فارس که در فروردینماه سال ۱۳۹۵ دعوت حق را لبیک گفتند؛ توسط شورای فرماندهی حوزه مقاومت بسیج قدس روز دوشنبه ۱۳۹۵/۰۱/۱۶ از خانواده شهید ستوان یکم پاسدار مهندس محمد امین کدخدایی سرکشی و بازدید به عمل آمد. در این دیدار، پدر شهید کدخدایی از خاطرات آن شهید برای حاضران صحبت کرد و در پایان با اهدای لوح سپاس از خانواده شهید تقدیر و تشکر شد.

شهید سرتیپ پاسدار کریم بهرامی فرزند جلیل در تاریخ ۱۳۳۸/۰۱/۰۱ در خانواده ای مذهبی در شهرستان نَقدَه از توابع استان آذربایجان غربی دیده به جهان گشود. در دوران تحصیل از هوش و استعداد بالایی برخوردار بود و با موفقیت دوران دبستان، راهنمایی و دبیرستان را پشت سر گذاشت. در سال ۱۳۵۳ پدرش دار فانی را وداع گفت و به همین دلیل هنگام فراغت از تحصیل به ویژه در تعطیلات تابستان با کار و تلاش فراوان مخارج شخصی خود را برای تحصیل به دست می آورد و از این راه به خانواده زحمتکش خود کمک قابل توجهی می کرد. پس از دریافت مدرک دیپلم به سربازی در نیروی دریایی ارتش به بندرعباس رفت و با فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر خروج سربازان از پادگانها، او نیز به فرمان رهبر خود لبیک گفته و به خیل انقلابیون پیوست. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و با تأسیس سپاه پاسداران، برای انجام وظیفه شرعی و اجتماعی خود و حفظ و حراست از دستاوردهای خونین انقلاب در تاریخ ۱۳۵۸/۱۰/۱۰ به عضویت این نهاد درآمد.

شهید بهرامی در طول خدمت خود در سپاه پاسداران منشأ خیرات و برکات زیادی برای نظام جمهوری اسلامی ایران و مردم منطقه شمال غرب کشور بود و رزمندگان و ایثارگران این منطقه، خاطراتی شیرین و به یادماندنی از رشادتها و شجاعتهای شهید بهرامی به یاد دارند. حضور مستقیم وی در خط مقدم درگیریها تا آنجایی بود که چندین بار از ناحیه سر و پا مجروح شد و مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به افتخار جانبازی در راه حفظ آرمانهای نظام و انقلاب نائل آمد.

روحیات بارز او شجاعت و شهامت بود و خط شکنی در درگیری با اشرار و ضد انقلاب و جنگیدن با دشمنان دین و ملت و مقاومت در برابر سختترین پاتکها به خاطر این روحیه بود؛ روحیه ای که اساس و بنیان آن بر ایمان و اعتقاد به خدا استوار بود. مجاهدت دائمی او برای خدا بود و هیچ گاه اثر خستگی روحی در وجودش دیده نمی شد. برای رسیدگی به وضعیت نیروها و مطلع شدن از احوال برادران رزمنده خود، به واحدها، یگانها، و مقرهای عملیاتی تحت امر سرکشی می کرد و مشکلات آنان را رسیدگی و پیگیری می کرد.

شهید بهرامی در طول عمر خدمت خود حتی یک روز هم «خدمت ستادی» نداشت و تمام طول ۳۴ سال خدمتش را به صورت نیروی عملیاتی در دره ها و کوههای آذربایجان غربی، کردستان و کرمانشاه گذراند. به طوری که نمی توان کوه یا دره ای را در این مناطق نام برد که شهید بهرامی در آنجا حضور نیافته باشد. و سرانجام در سن ۵۳ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۰۴ به همراه همرزمانش در حین انجام مأموریت در ارتفاعات جاسوسان شهرستان

سردشت استان آذربایجان غربی بر اثر سانحه هوایی به شهادت رسید و در مزار شهدا در آرامستان باغ رضوان ارومیه به خاک سپرده شد.

اهم سوابق خدمتی و مسئولیتهای شهید سرتیپ پاسدار کریم بهرامی به شرح ذیل می باشد:

- ۱- مسئول مخابرات سپاه نقده
- ۲- مسئول مهندسی سپاه پیرانشهر
- ۳- فرمانده گردان شهید نوروزی سپاه نقده
- ۴- فرمانده گردان حضرت رسول (ص) سپاه بوکان
- ۵- فرمانده عملیات سپاه بوکان و لشکر ۱۶ قدس
- ۶- مسئول عملیات قرارگاه استانی شهید بروجردی
- ۷- فرمانده تیپ سوم لشکر ۳ حمزه سیدالشهداء (ع)
- ۸- مسئول معاونت عملیات قرارگاه حمزه سیدالشهداء (ع)

یادبود:

دومین یادواره شهید سرتیپ پاسدار کریم بهرامی شامگاه دوشنبه ۱۳۹۳/۰۶/۰۹ از ساعت ۲۲ در مسجد حضرت زینب (س) نقده برگزار شد. در پایان این مراسم، تندیس دومین یادواره شهید بهرامی به خانواده این شهید اهدا شد.

وصیت نامه شهید:

بسم الله الرحمن الرحيم

وصیت نامه

به خدا پناه می برم و از خدا عاقبت بخیری می خواهم

انالله و انا اليه راجعون

ای خدای بزرگ همه تلاشم از اول این بوده که در راه تو قدم بردارم. خدایا با بزرگواری این بشر را آفریده ای و برای زندگی آن، نعمتهای فراوانی داده ای ما که جزء شکرگزاران هستیم و با همه وجودم تو را می بینم. خدایا چیزی من دارم که تو آن را نداری. من خدایی به بزرگواری تو دارم و تو از آن بی بهره ای.

در همه زندگانی به امید تو زندگی کرده ام و از همه عنایت و توجه تو نسبت به این حقیر متشکرم.

خدایا به این رهبر عزیز، ملت بزرگوار و کشور اسلامی عزت بده انقلاب ما را حفظ کن و دشمنان آن را نابود فرما.

از اول انقلاب به صف مجاهدان بی ادعا پیوسته ام و در این راه زحماتی متحمل شده ام. خدایا حرف بزرگان است: یک شب نگهبانی در راه تو از هزار شب عبادت بهتر است. امیدوارم از همه این سوابق ثواب یک شب را عطایم کنی.

آمین

شهید سرگرد پاسدار خلبان مرتضی چگنی فرزند ولی متولد ۱۳۵۸/۰۵/۲۹ در روستای گلنگانه از توابع بخش سیلاخور شهرستان دورود در استان لرستان متولد شد. پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان در سال ۱۳۷۷ در دانشکده خلبانی امام حسین (ع) پذیرفته و مشغول به تحصیل و پس از مدتی به عنوان افسر وارد کادر پرواز شد. از همان دوران کودکی و نوجوانی به اعتقادات دینی از جمله نماز، روزه، ادعیه، قرآن و مخصوصاً رعایت حلال و حرام بسیار پایبند بود. در دوره دانشجویی در سال ۱۳۸۱ رتبه اول را در پرواز با بالگرد ۲۰۵ (Bell 205) به دست آورد. در سال ۱۳۸۵ با منصوره قائد رحمتی ازدواج کرد و صاحب دو فرزند دختر به نامهای فاطمه و زهرا شد و در سال ۱۳۹۰ به عنوان خلبان نمونه سپاه معرفی شد.

شهید چگنی انسان بسیار ساده زیستی بود و همه را به ساده زیستی دعوت می کرد و کمترین تعلقی به دنیا نداشت. رفتارش در منزل بسیار آرامش بخش و مهربانانه بود. بسیار مهمان نواز و اهل نماز شب و زیارت عاشورا و مخصوصاً زیارت جامعه کبیره بود. اعتقاد زیادی به خواندن نماز اول وقت مخصوصاً در مسجد داشت و در بین اهل بیت به حضرت ابوالفضل العباس (ع) ارادت فراوانی داشت. از این رو همواره تلاش می کرد ادب و اخلاق را سرلوحه تمام آموزش قرار دهد و حافظ ۲۵ جزء از قرآن بود. مهمترین دغدغه این شهید رسیدگی به وضعیت مردم و مشکلات آنان بود. شهید چگنی احترام به پدر و مادر را در هیچ شرایطی فراموش نمی کرد. و سرانجام در سن ۳۳ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۰۴ به همراه همسرمانش در جریان مأموریت کاری بر اثر سقوط بالگرد در ارتفاعات جاسوسان شهرستان سردشت استان آذربایجان غربی به شهادت رسید.

مراسم:

مراسم تشییع پیکر شهید سرگرد پاسدار خلبان مرتضی چگنی ظهر دوشنبه ۱۳۹۱/۰۶/۰۶ با حضور مردم و نیروهای نظامی، انتظامی و مسئولان سیاسی استان لرستان از میدان امام حسین (ع) دورود تا گلزار شهدای انگشته این شهر برگزار شد و به خاک سپرده شد.

در آستانهٔ اولین سالگرد شهادت شهید سرگرد پاسدار خلبان مرتضی چگنی، پارک علم و فناوری استان لرستان با حضور مدیر کل بنیاد شهید، فرماندهٔ سپاه بسیج پایگاه حضرت ابوالفضل (ع)، رئیس پارک علم و فناوری استان لرستان، سرهنگ دلفانی و خانوادهٔ شهید چگنی در روز جمعه ۱۳۹۲/۰۶/۰۱ افتتاح شد.

روز پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۸/۰۸ رئیس و کارکنان پارک علم و فناوری استان لرستان، مسئول بسیج کارمندان سپاه حضرت ابوالفضل (ع)، فرماندهٔ سپاه ناحیهٔ دورود و تنی چند از رؤسای ادارات این شهرستان به دیدار خانوادهٔ شهید سرگرد پاسدار خلبان مرتضی چگنی رفتند و لوح سپاسی را به پدر این شهید تقدیم کردند.

شهید سرگرد خلبان یوسف آهون بر فرزند عبدالنبی متولد ۱۳۴۹/۰۳/۲۶ در خرمشهر چشم به جهان گشود. و سرانجام در سن ۳۹ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۵/۲۵ حین تعلیم هنرآموز شهید ستوان یکم خلبان احمد رفعت نیا در روستای زرنان شهرستان شهریار در غرب استان تهران بر اثر سانحه هوایی به شهادت رسید و در گلزار شهدای لار در استان فارس به خاک سپرده شد.

شهید ستوان یکم خلبان احمد رفعت نیا فرزند حسین علی متولد ۱۳۶۰/۱۱/۲۲ در تهران متولد شد. و سرانجام در سن ۲۸ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۵/۲۵ به همراه شهید سرگرد خلبان یوسف آهون بر در حین آموزش بر اثر سانحه هوایی در روستای زرنان شهرستان شهریار در غرب استان تهران به شهادت رسید و در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران به خاک سپرده شد.

مراسم:

تشییع پیکر شهید ستوان یکم خلبان احمد رفعت نیا صبح سه شنبه ۱۳۸۸/۰۵/۲۷ از ساعت ۹ از جلوی درب منزل آن شهید برگزار شد.

شهید سرتیپ خلبان حبیب الله نمازیان فرزند عباس و معصومه متولد ۱۳۴۳/۰۳/۰۱ در محله جانی آباد (شهید رجایی فعلی) کرمان در خانواده ای مذهبی به دنیا آمد. پس از پایان دوران دبیرستان، در سال ۱۳۶۱ وارد دانشگاه افسری امام علی (ع) شد و در سال ۱۳۶۴ مدرک کارشناسی علوم و فنون نظامی و درجه ستوان دومی را دریافت کرد. سپس دوره مقدماتی کوهنوردی و رنجر و جنگ در کوهستان را در مرکز آموزش پیاده شیراز گذراند. در سال ۱۳۶۵ با دختر دایی اش، فروغ شقایق ازدواج کرد. در سال ۱۳۶۶ به مرکز آموزش خلبانی هوانیروز اعزام شد و در سال ۱۳۶۹ دوره تخصصی خلبانی بالگرد ۲۰۹ (کبرا) را به اتمام رساند. در سال ۱۳۷۱ به پایگاه هوانیروز کرمان منتقل شد و مدتی به عنوان فرمانده گردان آموزش سربازی مشغول به کار شد و سپس به سمت رئیس رکن سوم گردان تک منصوب شد. در سال ۱۳۷۶ مراحل استاد خلبانی را نیز طی کرد و به عنوان استاد خلبان شروع به آموزش خلبانان جوان هوانیروز کرد.

آخرین سمت شهید نمازیان، رئیس حفاظت اطلاعات پایگاه هوانیروز شهید وطن پور اصفهان بود. و سرانجام در سن ۳۵ سالگی در تاریخ ۱۳۷۸/۰۳/۰۱ به همراه شهید سرهنگ دوم خلبان علی اکبر اسماعیل زاده در حین رزمایش در منطقه عمومی دارنگون شیراز دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در تاریخ ۱۳۷۸/۰۳/۱۴ در گلزار شهدای کرمان به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت دو فرزند به نامهای احسان ۱۲ ساله و محدثه ۱۰ ساله به یادگار مانده است.

وصیت نامه شهید:

بسم الله الرحمن الرحيم

(إن الله يحب الذين يقاتلون في سبيله صفا كأنهم بنيان مرصوص)

بدرستی که خدا دوست می دارد کسانی که در راهش چون دژهای استوار پیکار می کنند. معبودم الله، مکتبم اسلام، کتابم قرآن، حزبم حزب الله، رهبرم روح الله

دروود و سلام بر ولی عصر امام زمان (عج) و نایب بر حقش این اسطوره تاریخ بشریت، امام خمینی و سلام بر همه ایثارگرانی که به ندای هل من ناصر ینصرنی حسین لبیک گفتند و در این راه از جان و مال خویش گذشتند و به دیدار معشوق شتافتند.

سخنی با امت حزب الله، قبل از هر چیز به شما امت حزب الله توصیه می کنم که دعا برای امام در هیچ حالی فراموش نکنید و همچنین در مراسم دعاهاى توسل و دعاهاى کمیل و نماز جمعه یا جهاد هفته فعالانه شرکت نمایید. از تمامی دوستان و آشنایان تقاضا می کنم که من گنهکار را عفو نمایند و باز از عزیزانی که در مهدیه، بنده را می شناختند؛ تقاضای عفو و بخشش دارم. اکنون که در میان شما نیستم می گویم که برادرم و خواهرم، مسئولیتی بس سنگین به دوش دارید. برادران عزیزم شما باید الگو و ادامه دهنده راه شهیدان باشید. کاری نکنید که مفسدین از شما نقطه ضعفی بگیرند با همه به نرمی و ملایمت رفتار کنید و همه جا توصیه می کنم اخلاق اسلامی را کاملاً رعایت کنید و اسلحه من را که از دستم می افتد؛ بردارید قبل از اینکه دشمنان آن را بردارند و ادامه دهنده راه شهیدان باشید. خواهران عزیزم در همه حال حجاب اسلامی و همچنین اخلاق اسلامی را کاملاً رعایت کنید. در غیر این صورت، خون تمامی شهیدان را پایمال کرده اید. حتماً این نصیحت فاطمه زهرا (س) را گوش کنید که می فرمایند: بهترین زینت برای زن حفظ حجاب اوست.

سخنی با پدر و مادر عزیزم:

قبل از هر چیز، پدر و مادر عزیزم گرچه در این چندین سال عمرم فرزند شایسته ای نبودم با وجود این، از شما طلب عفو و بخشش می نمایم و تو ای مادرم راضی ندارم که بعد از شهادتم قطره اشکی برایم بریزی. اگر خواستی گریه کنی برای علی اکبر امام حسین (ع) گریه کن و به همه بگو پسر من را به حجله دامادی فرستاده ام و همچنین همسایگان و خویشان را دعوت کن و شربت و شیرینی بده و همچنین شبهای جمعه بیا بر مزارم کمی با هم درد دل کنیم. مادر، خواهرم را زینب وار تربیت کن که بتواند ادامه دهنده راه تمامی شهدا باشند. از تمامی برادرانم طلب عفو و بخشش می نمایم. برای من عاصی دعا کنید که خداوند از سر جرائم و تقصیرات من بگذرد. در پایان دعا برای امام را فراموش نکنید. خدایا خدایا تو را به جان مهدی تا انقلاب مهدی حتی کنار مهدی خمینی را نگه دار. به نام خدای شهیدان برایم ثابت شد... دین نداشته ام و کسی که دین ندارد نمی توانم اقرار کند... است و ما رفتار و اخلاق اسلامی عمل می کند و فقط دین خدا توانست مرا به راه راست بیاورد و امروز پایان تمام رویاهای پوچ و خشک سابق و پایان... همچنین اخلاق و رفتار و گفتار و کردار و درک و فهم او... اشتباهاتم تمام شد و تصمیم گرفتم تا در راه راست قدم بردارم و از خدا عاجزانه توبه کردم. او که از همه بالاتر است طلب بخشش کردم و تا پایان عمر او را می روم... راه صحیح و درست، امام عزیز خمینی بزرگ است. کسی که فقط بخاطر خدا قیام کرد و راه خدا می رود و بر هر عمل و کردارش دلایلی قانع و خدائی و صحیح و هرگز راضی نیست یک مور ازش ناراحت شود و حتی برای برقراری عدالت... و راه خدا حاضر است جانش را بدهد و حتی اگر نزدیکانش از او روی بگرداند. خدا برای ما نگرش دارد و عمر طولانی بدهد تا بتوانیم با یاری او این امریکای کثیف را شکست بدهیم و حکومت عدل اسلامی را بر جهان بگسترانیم. امیدوارم که من روزی مال خودم را در راه اسلام بدهم. خدایا به من توفیق بده تا بتوانم شکر را تا پایان عمر بجای آورم و اما صالح و نیک انجام بدهم. و خدایا از تو بزرگترین آرزو را دارم و آن این است که در راهت شهید شوم یعنی در راه تو و برای تو کشته شوم و ای خدا فقط یک چیز و یک خواهش و یک تقاضایی که در مقابل تو خیلی ناچیز ولی در مقابل خودم خیلی بزرگ است برآورده کن اول... بود شهادت روحی منی خمینی بت شکنی خمینی.

اشهد أن لا اله الا الله، اشهد أن محمداً رسول الله

شهید سرهنگ دوم خلبان علی اکبر اسماعیل زاده فرزند پرویز اسماعیل زاده و صبح نساء خسروی متولد ۱۳۵۲/۰۶/۳۰ در روستای بائوده علیا از توابع بخش مرکزی شهرستان محمودآباد در استان مازندران در خانواده ای مذهبی دیده به جهان گشود. دوران کودکی و نوجوانی خود را در زادگاهش سپری کرد و پس از آن به منظور تحصیل به همراه تأمین معاش در سن ۱۵ سالگی عازم شهرستان آمل شد. شهید اسماعیل زاده با اینکه سن کمی داشت؛ نیمی از روز را صرف کار کردن و نیمی از باقی روز را به تحصیل می پرداخت. همچنین به جهت علاقه زیادی که به ورزش داشت؛ اکثر شبها را به ورزش اختصاص می داد. شهید اسماعیل زاده در رشته های مختلف ورزشی شرکت داشت و در اکثر آنها نیز موفق بود که از جمله آنها می توان به احراز رتبه اول در رشته های ورزشی کشتی و بوکس در سطح مدارس شهرستان و استان اشاره کرد. شهید اسماعیل زاده به همراه فعالیتهای درسی، کار و ورزشی، توجه خاصی به مسائل دینی و مذهبی داشت و هیچ وقت از نماز اول وقت و روزه غافل نشد و رغبت شایان توجهی به تلاوت، حفظ و تفسیر قرآن داشت.

شهید اسماعیل زاده پس از گذشت ۴ سال شرایط سخت تحصیل و کار، دوران تحصیلات نظری (دیپلم) خود را در سال ۱۳۷۱ به اتمام رساند و در همان سال در دانشگاه افسری امام علی (ع) ارتش در رشته مدیریت دولتی پذیرفته شد. وی با شرکت در دوره های مختلف آموزشهای رزمی و نظامی از قبیل: دوره کوهستان، دوره آموزش اسب دوانی و اسکی، دوره چتربازی و دوره های مختلف تکاوری موفق به کسب رتبه اولی از عناوین مذکور شده و حائز بیشترین مدال افتخار نسبت به دیگر دانشجویان هم دوره بود. از مهمترین افتخارات شهید اسماعیل زاده می توان به احراز رتبه اول دوره ۵۶ تکاور و کوهستان ارتش جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۴ و کسب رتبه اول دوره چتربازی در سال ۱۳۷۵ اشاره کرد که به همین خاطر موفق به اخذ مدال و لوح تقدیر از رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح شد. مدیر کوهنوردی، مربی کوهستان، استاد شنا و غریق نجات و مدیر ورزشهای رزمی دانشگاه افسری امام علی (ع) از دیگر عناوین شهید اسماعیل زاده محسوب می شوند. وی پس از اتمام دوره چهار ساله تحصیل در دانشگاه افسری، در سال ۱۳۷۵ موفق به اخذ مدرک کارشناسی مدیریت دولتی و درجه ستوان دومی شد و در همان سال در دوره آموزشی خلبانی هوانیروز پذیرفته شد. شهید اسماعیل زاده دوره مقدماتی آموزش خلبانی را در مدت یک سال و نیم به اتمام رساند و موفق به اخذ گواهینامه مقدماتی خلبانی بالگرد شد. وی به دلیل جدیت زیادی که در امر فراگیری دروس نظری و عملی دوره خلبانی و نیز به دلیل تسلط زیادی که به زبان انگلیسی داشت؛ موفق به احراز رتبه اول در این دوره و اخذ لوح افتخار از رئیس پایگاه هوانیروز شهید وطن پور اصفهان شد.

شهید اسماعیل زاده به دلیل موفقیت‌های چشمگیری که در دوره آموزش پرواز و آفندی کسب کرده بود و نیز به دلیل توانایی‌های بالایی که در اجرای فنون رزمی و نظامی داشت؛ به عنوان فرمانده آموزش گردان دانش آموزی پایگاه شهید وطن پور که پیش زمینه ایفای مسئولیت استاد خلبانی آن مرکز بود منصوب شد. (که آخرین سمتش پیش از شهادت بود). شهید اسماعیل زاده با احراز رتبه اول دوره آموزش خلبانی به جای انتخاب بالگرد شینوک که جنبه پشتیبانی را دارد؛ بالگرد کبرا را برای دوره تخصصی خلبانی خود انتخاب کرد. هنگامی که نیمی از دوره خلبانی بالگرد کبرا سپری شد؛ به دلیل خلاقیت‌های بالای شهید اسماعیل زاده در امر فراگیری دروس نظری و عملی آموزش پرواز، تسلط کامل به زبان انگلیسی، مهارت‌های رزمی و نظامی و سجایای اخلاقی برجسته که همگی نشأت گرفته از عمق علاقه و عشق در خدمت به میهن بود؛ مورد توجه فرماندهان پایگاه شهید وطن پور اصفهان جهت نائل آمدن به درجه استاد خلبانی در این پایگاه قرار گرفت تا به عنوان استاد خلبان در آن پایگاه خدمات بالاتری را ارائه دهد.

و سرانجام در سن ۲۶ سالگی در تاریخ ۱۳۷۸/۰۳/۰۱ به همراه شهید سرتیپ خلبان حبیب الله نمازیان در سانحه هوایی در حین رزمایش در منطقه عمومی دارنگون شیراز به شهادت رسید و در گلزار شهدای روستای بانوده علیا از توابع بخش مرکزی شهرستان محمودآباد در استان مازندران به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۱۱ ماهه به نام محمد به یادگار مانده است.

شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف فرزند غلامرضا متولد ۱۳۴۹/۱۲/۰۴ در شهرستان اندیمشک استان خوزستان دیده به جهان گشود. وی از خلبانان جنگنده F-5 نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران بود که در سال ۱۳۷۰ وارد دانشکده خلبانی شد. شهید طحان نظیف هر ساله در ایام عید نوروز در نمایشگاه بزرگ هوایی «راهیان نور» در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول پروازهای نمایشی و خاطره انگیزی برای بازدیدکنندگان انجام می داد. و سرانجام در سن ۴۳ سالگی در تاریخ ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ پس از ۲۲ سال خدمت صادقانه در حالی که جانشین عملیات هوایی پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول بود؛ به همراه شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحیب در سانحه هوایی در منطقه فیلمان در رشته کوه کبیرکوه شهرستان آبدانان ایلام به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۷ ساله به نام محمد امین از وی به یادگار مانده است.

مراسم:

پیکر شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف صبح سه شنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۳ از ساعت ۹ بر دوش مردم و مسئولین شهرستان دزفول و با بدرقه همزمانش از مقابل پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول و سپس آستانه متبرکه حضرت محمد بن موسی الکاظم سبزقبا (ع) تشییع و در جوار مزار سرلشکر پاسدار حاج احمد سوداگر در آرامستان بهشت علی دزفول به خاک سپرده شد.

مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف عصر سه شنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۳ از ساعت ۱۶:۳۰ الی ۱۸:۳۰ در مسجد جامع دزفول برگزار شد.

مراسم اولین سالگرد شهادت شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف روز پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۱/۲۸ بر سر مزار شهید در آرامستان بهشت علی با حضور مردم و نیروهای ارتش برگزار شد.

مراسم گرامیداشت شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف عصر دوشنبه ۱۳۹۳/۰۲/۰۱ از ساعت ۱۶ تا ۱۸ در مسجد محمدی اندیمشک برگزار شد.

شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب فرزند جعفرعلی پورحبیب و سیده رقیه طلاپور در تاریخ ۱۳۶۷/۰۲/۲۲ در محله ۱۷ شهرپور شهرستان بهشهر استان مازندران به دنیا آمد. شهید پورحبیب دوره ابتدایی خود را در دبستان شهید واقفی آغاز کرد. سپس دوره راهنمایی را در مدرسه سلمان فارسی سپری کرد. در دوره راهنمایی، با توجه به شور و هیجانی که داشت؛ در کنار استعداد درسی، در ورزش هم موفق بود و در رشته ورزشی پینگ پنگ تا مرحله استانی پیش رفت و در دیگر رشته های ورزشی نیز فعالیت های خوبی داشت.

شهید پورحبیب دوران دبیرستان خود را در دبیرستان مرحوم دکتر امیدی در رشته ریاضی - فیزیک با موفقیت پشت سر گذاشت. به خاطر علاقه زیادی که به شغل خلبانی داشت؛ پس از پایان دوره پیش دانشگاهی در آزمون رشته نوابری هواپیما در دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری شرکت کرد و پذیرفته شد.

پس از گذراندن یک سال از تحصیل در این رشته، از نوابری به خلبانی تغییر رشته داد و در رشته خلبانی مشغول به تحصیل شد. شهید پورحبیب دوره های اولیه را گذراند و بعد از آن دوره هواپیمای بُنانزا (Beechcraft Bonanza F33) را در کوشک قم با موفقیت به پایان رساند. در اسفندماه سال ۱۳۸۷ با خانواده ای متدین و مذهبی در شهر نکا وصلت کرد. سپس به اصفهان رفت و دوره هواپیمای PC-7 را در آنجا پشت سر گذاشت. با وجود این که می توانست دوره هواپیمای Lockheed P-3F Orion را که دارای خطرات کمتر و رفاهیات بیشتری بود را انتخاب کند؛ ولی دوره هواپیمای شکاری F-5 را انتخاب کرد. در همین راستا، دوره مقدماتی هواپیمای F-5 را در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول و پایگاه سوم شکاری شهید نوژه همدان و پایگاه دوم شکاری تبریز طی کرد. پس از طی موفقیت آمیز دوره های فوق الذکر به پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول رفت. در همین ایام که مصادف با ایام نوروز سال ۱۳۹۱ بود؛ زندگی مشترک خود را با همسرش در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول آغاز کرد. پروازهای شهید پورحبیب با هواپیمای شکاری F-5 در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول به همراه استاد خلبانش، شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف ادامه یافت. و

سرانجام در سن ۲۵ سالگی در تاریخ ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ به همراه شهید سرهنگ خلبان حسین طحان نظیف در منطقه فیلمان رشته کوه کبیرکوه آبدانان در استان ایلام دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید.

مراسم:

صبح دوشنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۲ مراسم وداع با پیکر شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول برگزار شد و پیکر شهید با یک فروند هواپیما به فرودگاه ساری انتقال یافت. پس از انتقال پیکر به بهشهر، مراسم وداع با شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب در مسجد موسی بن جعفر (ع) (راه آهن) بهشهر، بعد از نماز مغرب و عشا برگزار شد.

صبح سه شنبه ۱۳۹۲/۰۲/۰۳ از ساعت ۹:۳۰ پیکر شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب از خیابان امام و اطراف بیمارستان امام خمینی بهشهر تا پارک ملت تشییع شد. سپس برادر شهید پورحبیب سخنان کوتاهی درباره آن شهید ایراد کرد. مداحی مختصری انجام شد و بعد از آن آیت الله جباری طی سخنانی، نیروی هوایی را فرشتگان الهی توصیف کرد و به تجلیل از مقام شهید پورحبیب پرداخت. سپس نماز میت بر پیکر شهید پورحبیب توسط آیت الله جباری اقامه شد و به گلزار شهدای آرامستان بهشت فاطمه در بهشهر منتقل و در کنار شهدای هشت سال دفاع مقدس به خاک سپرده شد.

مراسم چهلمین روز شهادت شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب شامگاه پنجشنبه ۱۳۹۲/۰۳/۰۹ پس از اقامه نماز جماعت مغرب و عشا در مسجد مهدیه بهشهر برگزار شد.

مراسم اولین سالگرد شهادت شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب شامگاه پنجشنبه ۱۳۹۳/۰۲/۰۴ با حضور مسئولان کشوری و لشکری در مسجد مهدیه بهشهر برگزار شد.

یک سال پس از شهادت شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب، نشان روی سینه اش (پچ) در ارتفاعات رشته کوه فیلمان پیدا و تحویل خانواده وی شد.

مراسم دومین سالگرد شهادت شهید ستوان یکم خلبان مرتضی پورحبیب، عصر پنجشنبه ۱۳۹۴/۰۲/۰۳ از ساعت ۱۸ الی ۱۹ با حضور مردم، خانواده های شهدا، جانبازان و ایثارگران دفاع مقدس، دوستان و آشنایان و خانواده شهید پورحبیب در آرامستان بهشت فاطمه در بهشهر برگزار شد.

شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور فرزند مراد متولد ۱۳۵۶/۰۶/۲۰ در روستای آبگرم شهر رامجرد شهرستان مرودشت استان فارس در خانواده ای کشاورز دیده به جهان گشود. چهارمین فرزند خانواده بود و دوران کودکی را با برادر و خواهرانش در جوار حضرت ایوب نبی (ع) گذرانید. خانه آنها به دیوار کوه بلندی تکیه و عقابی بر بلندای آن آشیانه داشت. مهرماه سال ۱۳۶۲ راهی مدرسه شد. دوره اول متوسطه را در آموزشگاه شهید کلانتری مجتمع صنعتی گوشت فارس سپری کرد و با کسب دیپلم برق و الکترونیک از هنرستان صنعتی ولی عصر مرودشت و موفقیت در کنکور سراسری رشته ریاضی - فیزیک در دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری پذیرفته شد. پس از ۴ سال تلاش شبانه روزی با رتبه نخست خلبانی هواپیمای جنگنده F-4 فارغ التحصیل شد. پس از کسب تجارب فراوان در عرصه پرواز با هواپیماهای شکاری در پایگاه بندرعباس، همدان و گنارک مراتب رشد و بالندگی در پرواز را طی کرد و در پایان، مدرس خلبانی و فرمانده عملیات پایگاه دهم شکاری کنارک شد. تجربه دو دهه پرواز با هواپیمای جنگنده، او را به سمت مربیگری و مدرس خلبانان جوان کشانید و حفاظت از آسمان خلیج فارس را با شاگردانش بر عهده گرفت. در سال ۱۳۸۲ با خدیجه آقایی ازدواج کرد که حاصل این زندگی مشترک، سه فرزند به نام متین و هانیه و حسین (که حسین پنج ماه پس از شهادت پدر متولد شد) می باشد. علاقه به زادگاه و کوههای سر به فلک کشیده اش، او و خانواده اش را در طول سال به روستای آبگرم می کشاند و به کشت و زراعت و کمک به روستاییان می پرداخت. خلوت نشینی را بارها و بارها بر بلندای روستا تجربه می کرد. متانت در گفتار و رفتار، وی را زبازد خاص و عام کرد. و سرانجام در سن ۳۸ سالگی در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ به همراه شهید سروان خلبان علی بلورخانی در کنار جاده دوراهی روستای تران و روستای کهیر در بخش مرکزی بندر گنارک استان سیستان و بلوچستان دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید. شهید عفیفی پور بیش از ۱۶ سال سابقه خدمت در پایگاههای هوایی بوشهر، بندرعباس و کنارک را داشت.

مراسم:

صبح پنجشنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۴ از ساعت ۸:۳۰ پیکر شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور با برگزاری مراسم ویژه نظامی از سوی کارکنان پایگاه هفتم شکاری - ترابری شهید دوران شیراز و با حضور مردم و مسئولان استانی و شهرستانی و همچنین جمعی از همکاران و همسنگران، در گلزار شهدای روستای آبگرم در جوار مقبره حضرت ایوب نبی (ع) به خاک سپرده شد.

مراسم سومین و هفتمین روز شهادت شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور عصر پنجشنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۴ از ساعت ۱۴ الی ۱۶ در مسجدالرسول (ص) مرودشت برگزار شد.

روز پنجشنبه ۱۳۹۴/۱۱/۰۸ فرماندار مرودشت به اتفاق معاون سیاسی و اجتماعی فرمانداری و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران این شهرستان با خانواده شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور دیدار کردند.

روز سه شنبه ۱۳۹۴/۱۱/۲۰ به مناسبت روز نیروی هوایی (۱۹ بهمن)، اعضای خانه مطبوعات مرودشت با خانواده شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور دیدار کردند و لوح تقدیری به رسم یادبود به خانواده شهید تقدیم شد.

شهید سروان خلبان علی بلورخانی فرزند حسن متولد ۱۳۶۸/۰۴/۰۲ بود که سرانجام در سن ۲۶ سالگی در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ به همراه شهید سرهنگ خلبان حمید عفیفی پور در کنار جاده دوراهی روستای تران و روستای کهیر در بخش مرکزی بندر گنارک استان سیستان و بلوچستان دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران به خاک سپرده شد.

مراسم:

مراسم تشییع پیکر شهید سروان خلبان علی بلورخانی صبح پنجشنبه ۱۳۹۴/۱۰/۲۴ از ساعت ۸ از مقابل درب پایگاه یکم شکاری تهران برگزار شد.

مراسم ختم شهید سروان خلبان علی بلورخانی روز جمعه ۱۳۹۴/۱۰/۲۵ در مسجد امام حسن مجتبی (ع) فاز ۳ شهر اندیشه در بخش مرکزی شهرستان شهریار استان تهران با حضور خانواده شهید و مسئولین لشکری و کشوری برگزار شد.

مراسم گرامیداشت شهید سروان خلبان علی بلورخانی روز جمعه ۱۳۹۴/۱۱/۰۲ در مسجد جامع روستای ماهنیان از توابع بخش مرکزی شهرستان رزن در استان همدان با حضور مردم و مسئولین شهرستان با همکاری بنیاد شهید شهرستان برگزار شد. در این مراسم، آیت الله محمدی امام جمعه شهرستان قروه نیز سخنرانی کرد. این شهید بزرگوار اصالتاً اهل روستای ماهنیان بود.

مراسم اولین سالگرد شهادت شهید سروان خلبان علی بلورخانی روز جمعه ۱۳۹۵/۱۰/۲۴ با سخنرانی امام جمعه شهر اندیشه حجت الاسلام و المسلمین سید علی مروج در مسجد امام حسن مجتبی (ع) فاز ۳ شهر اندیشه برگزار شد.

شهید سرهنگ خلبان سعید اصغری فرزند قربان اصغری و مرضیه نجاتی متولد ۱۳۵۵/۰۳/۱۷ در روستای هندوکلا بخش دابودشت شهرستان آمل استان مازندران دیده به جهان گشود. وی تحصیلات ابتدایی و راهنمایی را در روستای هندوکلا و بوران و تحصیلات دبیرستانی را در دبیرستانهای آمل پشت سر گذاشت. در کنکور سراسری همزمان در رشته های برق دانشگاه گرگان و خلبانی دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری پذیرفته شد. اما به دلیل علاقه زیاد به پرواز در دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری در رشته خلبانی تحصیل کرد. این علاقه آن قدر زیاد بود که در همان ابتدای تحصیلات دانشگاهی، اقدام به خرید لباس خلبانی کرد و عکسی از خودش با تیپ خلبانی را برای مادرش به سوغات آورد. بعد از اتمام تحصیلات دانشگاهی، عازم پایگاههای اصفهان، همدان، تهران و بندرعباس شد و بنابر تشخیصی که از نظر اهمیت منطقه و استراتژیک تر بودن آن داد؛ تصمیم گرفت تا در بندرعباس بماند. هرچند این اختیار را داشت تا در شهرهای نزدیکتر، دوران خدمتش را به سر ببرد. وی با همت و پشتکار فراوان به عنوان فرمانده بازرسی و ایمنی پایگاه نهم شکاری بندرعباس و لیدر دسته های پروازی شده و در برهه ای از زمان، معاونت پشتیبانی پایگاه نهم شکاری بندرعباس بود. همچنین استاد خلبان هواپیماهای جنگی و استاد دانشگاههای هوانوردی نیز بود. و سرانجام در سن ۳۶ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۲ به همراه شهید سرگرد خلبان رضا فانی حوالی پایگاه نهم شکاری بندرعباس در حین انجام عملیات آموزشی - رزمی دچار سانحه هوایی شد و به شهادت رسید و در روستای هندوکلا به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند دختر ۷ ساله به یادگار مانده است.

بعد از اینکه خبر شهادت سرهنگ خلبان سعید اصغری را به خانواده اش دادند، مادر داغ دیده اش تنها یک درخواست از مسئولان نیروی هوایی داشت و این درخواست، دیدن هواپیمای فانتوم از نزدیک بود. که با موافقت مسئولان، این مادر داغدیده به آرزوی خودش رسید و برای همسرمان و دوستان پسر پرکشیده اش قبل از پرواز دست تکان داد.

مراسم:

پیش از ظهر سه شنبه ۱۳۹۱/۰۷/۲۵ همزمان با سالگرد شهادت امام جواد (ع) پیکر خلبان شهید سرهنگ خلبان سعید اصغری از مقابل مسجد امام رضا (ع) تا گلزار شهدای آمل تشییع شد و برای خاکسپاری به روستای هندوکلا انتقال داده شد. همچنین مراسم وداع با آن شهید، شامگاه همان روز با حضور مردم آمل در مصلاهی قدس این شهرستان با مداحی مداحان اهل بیت برگزار شد.

مراسم اولین سالگرد شهادت شهید سرهنگ خلبان سعید اصغری شامگاه پنجشنبه ۱۳۹۲/۰۷/۲۶ در حسینیه روستای هندوکلا برگزار شد. در این مراسم، امیر سرتیپ دوم خلبان حسین خلیلی مشاور عالی فرمانده نهجا و مسئول عقیدتی سیاسی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به همراه دیگر امرای ارتش حضور داشتند.

شهید سرگرد خلبان رضا فانی فرزند عباس (سرتیپ دوم عباس فانی فرمانده حفاظت نیروی هوایی) در تاریخ ۱۳۵۷/۰۱/۲۳ متولد شد. ستوان دوم اطلاعات - عملیات دانشگاه افسری فارابی بود که به دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری منتقل شد و از آنجا دوره خلبانی را شروع کرد. و سرانجام در سن ۳۴ سالگی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۲ به همراه شهید سرهنگ خلبان سعید اصغری در حین انجام عملیات آموزشی - رزمی حوالی پایگاه نهم شکاری بندرعباس به شهادت رسید و در قطعه ۵۰ آرامستان بهشت زهرا در تهران به خاک سپرده شد.

یادبود:

روز یکشنبه ۱۳۹۴/۰۲/۲۰ برای گرامیداشت و پاسداشت خدمات ارزشمند شهید سرگرد خلبان رضا فانی که از اهالی محله اشراقی تهران بود؛ تابلو نام این شهید در نزدیکی ایستگاه فرودگاه در خیابان دماوند و محله اشراقی در منطقه ۱۳ تهران، پلاک کوبی و خیابان ۱۵ متری اول به نام شهید خلبان «رضا فانی» نامگذاری شد.

شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی فرزند نصیر متولد ۱۳۵۰/۰۶/۱۵ در شهرستان هریس در استان آذربایجان شرقی دیده به جهان گشود. وی دوران کودکی و نوجوانی خود را به دلیل از دست دادن مادر در سایه پدر و خواهران دلسوز و مهربانش گذراند. در سال ۱۳۷۰ وارد دانشکده خلبانی شد و پس از طی مراحل آموزش پرواز با هواپیمای بُنانزا (Beechcraft Bonanza F33) و PC-7 و F-5 فارغ التحصیل شد و به جمع خلبانان ارتش جمهوری اسلامی ایران پیوست. شهید اسدی در دوران خدمت صادقانه خود در پایگاههای اصفهان، شیراز، تبریز و دزفول در زمره خلبانان نمونه نیروی هوایی بود. وی در سال ۱۳۸۷ به عنوان قهرمان قهرمانان (Top Gun) مسابقات تیراندازی هوا به زمین و بهترین خلبان نیروی هوایی شناخته شد. و سرانجام در سن ۳۸ سالگی در تاریخ ۱۳۸۸/۰۴/۰۳ در حین انجام رزمایش «میلاد نور ولایت» در منطقه چابهار به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند دختر به نام آناهیتا به یادگار مانده است.

مراسم:

روز پنجشنبه ۱۳۸۸/۰۴/۰۴ پیکر شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی با حضور مردم تبریز در معراج شهدا تشییع و در کنار شهدای هشت سال دفاع مقدس در آرامستان وادی رحمت در تبریز به خاک سپرده شد. مراسم ختم شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی عصر یکشنبه ۱۳۸۸/۰۴/۰۷ از ساعت ۱۸ الی ۲۰ در مسجد حاج معین واقع در میدان فرمانداری شهرستان آهر استان آذربایجان شرقی برگزار شد. شامگاه چهارشنبه ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ اسماعیل جبارزاده استاندار آذربایجان شرقی در آستانه حلول سال نو، میهمان خانواده شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی در کوی سهند تبریز شد و در گفتگوی صمیمانه با دختر نوجوان شهید اسدی، از وضعیت درسی او پرس و جو و تندیس یادبود استانداری را به او تقدیم کرد. روز سه شنبه ۱۳۹۴/۰۸/۲۶ با حضور خانواده های شهدا و ایثارگران، جعفر پاشایی مدیر کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی، سردار جعفری مدیر کل بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس، امیر ظهیر مالکی فرمانده تیپ ۱۲۱ حمزه سیدالشهداء (ع) و قاسم صمدیان، مدیر کل بنیاد شهید و امور ایثارگران استان آذربایجان شرقی، از فرزندان دختر زیر ۱۰ سال شهدا تجلیل و تکریم شد. در این مراسم، از آناهیتا اسدی، فرزند شهید سرهنگ خلبان قادر اسدی تجلیل و تکریم به عمل آورده شد.

شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی فرزند محمود متولد ۱۳۵۵/۰۳/۱۹ در روستای نویز شهرستان طالقان استان البرز دیده به جهان گشود. در سال ۱۳۷۴ وارد نیروی هوایی شد و بعد از آموزش به عنوان خلبان جنگنده تک کابین F-5 انتخاب شد و در ابتدا در پایگاه چهارم شکاری شهید وحدتی دزفول و سپس در پایگاه دوم شکاری تبریز خدمت کرد. پس از گذشت تقریباً ۸ سال و بیش از ۷۰۰ ساعت پرواز با F-5 بنا به علاقه ای که از دوران کودکی به جنگنده F-14 داشت؛ درخواست انتقال به F-14 را داد که با توجه به سوابق بسیار خوبی که در گردان ۲۱ شکاری F-5 داشت؛ با درخواستش موافقت شد و با حضور در پایگاه هشتم شکاری اصفهان دوره های پرواز با جنگنده F-14 را آغاز کرد. در سال ۱۳۸۷ آموزشهای پرواز با جنگنده F-14 را به عنوان نفر اول، با موفقیت به پایان رساند و مفتخر به دریافت لوح تقدیر از فرماندهی نیروی هوایی امیر سرتیپ خلبان حسن شاه صفی شد. همزمان با پایان دوره های مربوطه و ورود به خدمت به عنوان خلبان کابین جلوی جنگنده F-14 در پایگاههای هشتم و ششم شکاری موفق به ثبت اختراع و دریافت نشان تقدیر از جشنواره جوان خوارزمی شد. شهید کریمایی در تألیف آثار مرتبط با هوانوردی و علوم روز، همانند موتور جت کوشا بود و پس از شهادتش نیز، کتابش تحت عنوان «آشنایی با F-14 تامکت» منتشر شده است. و سرانجام در سن ۳۵ سالگی در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۰۶ به همراه شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی در سانحه هوایی حوالی جزیره شیخ در خلیج فارس به شهادت رسید. مزار این شهید در تهران، آرامستان بهشت زهرا، قطعه ۵۰، ردیف ۱۶، شماره ۲۷ واقع شده است. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند پسر ۸ ساله به نام دانیال به یادگار مانده است.

مراسم:

مراسم سومین روز شهادت شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی عصر چهارشنبه ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ از ساعت ۱۵ الی ۱۶:۳۰ در مسجد ولی عصر (عج) واقع در جاده قدیم کرج، بعد از میدان فتح، پایگاه یکم شکاری مهرآباد تهران برگزار شد.

شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی فرزند حسینعلی متولد ۱۳۵۸/۰۷/۱۷ در اصفهان متولد شد. اصلیت وی از روستای هونجان از توابع بخش مرکزی شهرستان شهرضا در استان اصفهان بود. دوران ابتدایی و راهنمایی را در مدرسه ابوذر واقع در پایگاه هشتم شکاری هوایی اصفهان گذراند و پس از آن در دبیرستان صائب تبریزی دوره دبیرستان را طی کرد و راهی دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری شد و با موفقیت دانشگاه را سپری کرد و به عنوان کمک خلبان هواپیمای F-14 وارد نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران شد و در پایگاه هشتم شکاری اصفهان مشغول به خدمت شد. و سرانجام در سن ۳۲ سالگی در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۰۶ به همراه شهید سرهنگ دوم خلبان علیرضا کریمایی در سانحه هوایی حوالی جزیره شیخ در خلیج فارس به شهادت رسید و در گلستان شهدای اصفهان به خاک سپرده شد. از این شهید بزرگوار در هنگام شهادت یک فرزند دختر به نام عسل به یادگار مانده است.

مراسم:

مراسم دومین سالگرد شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی عصر پنجشنبه ۱۳۹۲/۱۱/۰۳ از ساعت ۱۴ با حضور خانواده آن شهید و خلبانان و کارکنان نیروی هوایی و مسئولین استانی در اصفهان، سه راه ملک شهر، خیابان گلخانه، چهارراه نیروی هوایی، منازل سازمانی نهاجا، مسجد امام (در شهرک «خانه اصفهان») برگزار شد.
مراسم سومین سالگرد شهید سرگرد خلبان مصطفی فصیحی عصر پنجشنبه ۱۳۹۳/۱۱/۰۲ از ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۵:۳۰ در گلستان شهدای اصفهان برگزار شد.

شهید سرگرد خلبان رضا صادقی مهر متولد ۱۳۵۸ در روستای خاکریز شهرستان اسدآباد در استان همدان متولد شد. و سرانجام در سن ۲۸ سالگی در تاریخ ۱۳۸۶/۰۹/۰۵ به همراه شهید سرهنگ دوم خلبان علی اصغر آفرین شهریار هنگام انجام مأموریت رزمایشی در سانحه هوایی در منطقه چابهار به شهادت رسید.

مراسم:

روز شنبه ۱۳۸۶/۰۹/۱۰ پیکر شهید سرگرد خلبان رضا صادقی مهر در شهرستان اسدآباد تشییع شد. در این مراسم مردم و خانواده های شهدا با سردادن شعارهای الله اکبر، شهیدان زنده اند، الله اکبر، این گل پرپر شده - هدیه به رهبر شده، پیکر شهید سرگرد خلبان رضا صادقی مهر را در قطعه شهدا به خاک سپردند.